

ΑΡΘΡΟ 1

Γενικές Διατάξεις

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) στην «Ανοσοβιολογία»- «Immunobiology», οργανώνει και λειτουργεί το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 (στο εξής Πρόγραμμα ή Π.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού αυτού και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022. Το Π.Μ.Σ. μπορεί να συνάπτει συμφωνίες συνεργασίας με ερευνητικούς φορείς, οργανισμούς, κλπ., για την υλοποίηση των σκοπών του, μετά από αποφάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.).

Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία των μεταπτυχιακών σπουδών του Π.Μ.Σ. διέπονται από τις διατάξεις των σχετικών νόμων, από την ισχύουσα απόφαση έγκρισης λειτουργίας του, από το Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Κρήτης και από τον παρόντα Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ..

Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η Αγγλική.

ΑΡΘΡΟ 2

Μεταπτυχιακός Τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ) στην «Ανοσοβιολογία»- «Immunobiology» 120 πιστωτικών μονάδων (ΠΜ) (ECTS), που αντιστοιχεί σε επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και του Πλαισίου Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Ο συνολικός αριθμός ECTS, καθώς και ο βαθμός πτυχίου θα αναγράφονται στο απονεμηθέν δίπλωμα. Ο τίτλος απονέμεται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης και συνυπογράφεται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, τον Πρόεδρο του Τμήματος, και την Προϊσταμένη της Γραμματείας του Τμήματος Βιολογίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Αντικείμενο-Σκοπός-Μαθησιακά Αποτελέσματα-Προσόντα

Το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης προσφέρει μεταπτυχιακό πρόγραμμα με τίτλο «Ανοσοβιολογία»- «Immunobiology» με τη συμμετοχή διδασκόντων από άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ιατρική Σχολή, Τμήμα Χημείας, Τμήμα Επιστήμης και Μηχανικής Υλικών), άλλα Ελληνικά Πανεπιστήμια (Πανεπιστήμιο Πατρών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), καθώς και του Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας. .

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι να παρέχει στους αποφοίτους του μια προηγμένη κατανόηση του ανοσοποιητικού συστήματος και των λειτουργιών του. Αυτό το πεδίο μελέτης εμβαθύνει στους βιολογικούς και βιοχημικούς μηχανισμούς που χρησιμοποιεί το ανοσοποιητικό σύστημα για την προστασία του οργανισμού από παθογόνα, καθώς και στο ρόλο του σε ασθένειες, διαταραχές και θεραπευτικές ή αμυντικές παρεμβάσεις, και εκτείνεται από τα θηλαστικά μέχρι τα φυτά. Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος Π.Μ.Σ. είναι:

- **Θεμελιώδης Γνώση:** Να εμβαθύνει την κατανόηση των θεμελιωδών αρχών της ανοσολογίας, συμπεριλαμβανομένων των κυτταρικών και μοριακών διεργασιών που στηρίζουν την έμφυτη και επίκτητη ανοσία.
- **Ερευνητικές Δεξιότητες:** Ανάπτυξη πρακτικών και αναλυτικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας. Αυτό περιλαμβάνει εκμάθηση τεχνικών για τη μελέτη των ανοσολογικών αποκρίσεων, το χειρισμό βιολογικών δεδομένων και τη χρήση προηγμένου εργαστηριακού εξοπλισμού.
- **Κριτική Σκέψη:** Να ενισχύσει τις ικανότητες κριτικής αξιολόγησης της τρέχουσας έρευνας και βιβλιογραφίας στην ανοσοβιολογία, διευκολύνοντας την κατανόηση των θεμάτων αιχμής και της τεχνολογικής προόδου στον τομέα.
- **Κατανόηση Νοσημάτων:** Μελέτη του ρόλου του ανοσοποιητικού συστήματος στην υγεία και νοσηρότητα, και κατανόηση των μηχανισμών με τους οποίους η ανοσολογική απόκριση μπορεί να συμβάλει στην παθογένεση νοσημάτων, συμπεριλαμβανομένων των αυτοάνοσων ασθενειών, των αλλεργιών και του καρκίνου.
- **Θεραπευτικές Εφαρμογές:** Διερεύνηση της ανάπτυξης ανοσολογικών προσεγγίσεων για την πρόληψη και θεραπεία ασθενειών, όπως εμβόλια και ανοσοθεραπείες.
- **Επαγγελματικές Δεξιότητες:** Προετοιμασία των φοιτητών για επαγγελματικούς ρόλους στην ακαδημαϊκή έρευνα, τη βιοτεχνολογία και φαρμακευτική βιομηχανία, την κλινική εφαρμογή, και γενικότερα θέσεων που απαιτούν εξειδίκευση στην ανοσοβιολογία.
- **Ηθικές και κοινωνικές επιπτώσεις:** Να συζητηθούν οι ηθικές, νομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της έρευνας στην ανοσοβιολογία, ιδιαίτερα σε σχέση με τις νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως η γενετική μηχανική και η εξατομικευμένη ιατρική.

Συνολικά, οι απόφοιτοι του προγράμματος Π.Μ.Σ. στην Ανοσοβιολογία αναμένεται να αναδειχθούν ως άτομα με βαθιά γνώση και εξειδίκευση, κατάλληλα προετοιμασμένα να συνεισφέρουν σημαντικά στον τομέα της ανοσολογίας και σε συναφείς τομείς.

Οι απόφοιτοι μπορούν να προσληφθούν σε θέσεις σχετικές με την ειδίκευσή τους, είτε στο δημόσιο (νοσοκομεία, δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δήμοι κ.λπ.) είτε στον ιδιωτικό (διαγνωστικά εργαστήρια, φαρμακευτικές εταιρείες κ.λπ.) τομέα ή μπορούν να συνεχίσουν σε ακαδημαϊκή-ερευνητική σταδιοδρομία σε Πανεπιστήμια ή Ερευνητικούς Οργανισμούς.

ΑΡΘΡΟ 4

Χρονική Διάρκεια Λειτουργίας του Προγράμματος

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει τουλάχιστον μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2029-2030 με δυνατότητα παράτασης, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησης του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 5

Όργανα Διοίκησης

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του Ν. 4957/2022, τα αρμόδια όργανα οργάνωσης και λειτουργίας του Π.Μ.Σ. είναι:

1. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης
2. Η συντονιστική επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.
3. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ..

Π.Μ.Σ.Οι αρμοδιότητες των οργάνων ορίζονται ως ακολούθως:

Γενική Συνέλευση Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης

Οι αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) του Τμήματος Βιολογίας ορίζονται με βάση το άρθρο 30 του Ν. 4957/2022

Συντονιστική επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. του Προγράμματος συγκροτείται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Βιολογίας με διετή θητεία. Στην πενταμελή Σ.Ε. του προγράμματος συμμετέχει *ex officio* ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Η Σ.Ε. του Προγράμματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του Προγράμματος.

β) τη σύνταξη αναλυτικού απολογισμού, κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε. με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, σχετικά με το ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο του Προγράμματος, καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Προγράμματος.

Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., είναι μέλος της Σ.Ε. και προεδρεύει αυτής. Ορίζεται για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Είναι μέλος Δ.Ε.Π. κατά προτεραιότητα της βαθμίδας καθηγητή ή της βαθμίδας του αναπληρωτή καθηγητή.

Ο Διευθυντής του Προγράμματος μπορεί να:

- εισηγείται στην Σ.Ε. κάθε θέμα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος και την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού
- ορίζει *ad hoc* επιτροπές για την οργάνωση και λειτουργία του Προγράμματος
- είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης και της σύγκλησης της Σ.Ε. καθώς επίσης και για την υλοποίηση των αποφάσεων των Οργάνων αυτών.

Ο Διευθυντής δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής.

Άρθρο 6

Χρονική Διάρκεια Φοίτησης και Οργάνωση Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

1. Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

2. Για εξαιρετικούς λόγους (π.χ. για λόγους υγείας, κ.λπ.) είναι δυνατή η χορήγηση αναστολής φοίτησης ενός (1) ή δύο (2) εξαμήνων. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής αναστέλλονται και τα δικαιώματα του μεταπτυχιακού φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στη διάρκεια φοίτησης. Αιτήσεις για παράταση ή αναστολή φοίτησης γίνονται δεκτές το αργότερο δύο (2) εβδομάδες πριν την έναρξη της διδασκαλίας των μαθημάτων του εξαμήνου στο οποίο αναφέρονται, και εγκρίνονται από την Σ.Ε. Αναστολή φοίτησης δεν χορηγείται για το Α' εξάμηνο του Π.Μ.Σ.. Σε περίπτωση αίτησης αναστολής σπουδών, ο μεταπτυχιακός φοιτητής είναι υποχρεωμένος να έχει ολοκληρώσει όλες τις οικονομικές του υποχρεώσεις τη στιγμή της αίτησής του. Σε αντίθετη περίπτωση, διαγράφεται. Με τη λήξη της αναστολής των σπουδών του, ο μεταπτυχιακός φοιτητής επιστρέφει στο οικονομικό καθεστώς που ίσχυε κατά το τελευταίο ακαδημαϊκό έτος συμμετοχής του στο Πρόγραμμα.

3. Η διδασκαλία των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. θα πραγματοποιείται με φυσική παρουσία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, αλλά υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακής διδασκαλίας, σε ποσοστό 50% των συνολικών ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο, και μετά από επαρκή αιτιολόγηση και έγκριση από τη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Για τη διαδικτυακή διδασκαλία θα

χρησιμοποιηθεί η ηλεκτρονική υποδομή του Πανεπιστημίου Κρήτης e-class (<https://eclass.edc.uoc.gr/>), καθώς και τα εργαλεία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης Microsoft Teams, Webex, ZOOM κ.λ.π.

4. Τα μαθήματα θα διδάσκονται σε προκαθορισμένες ημερομηνίες και ώρες ακολουθώντας το ωρολόγιο πρόγραμμα του Π.Μ.Σ. Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθούν όλα τα μαθήματα , καθώς και τις δραστηριότητες του κάθε μαθήματος, να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της Σ.Ε. και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Η απουσία σε περισσότερες από 3 διαλέξεις οδηγεί αυτόματα σε αποτυχία του συγκεκριμένου μαθήματος και ο φοιτητής/φοιτήτρια υποχρεούται να παρακολουθήσει ξανά το μάθημα το επόμενο εξάμηνο που αυτό προσφέρεται.. Αποτυχία σε ένα μάθημα γίνεται δεκτή μόνο μία φορά, ενώ σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής αναμένεται να αποχωρήσει από το πρόγραμμα. Σε περίπτωση που ο φοιτητής, λόγω αποκλεισμού σε μαθήματα, χρειαστεί να εγγραφεί σε ένα επιπλέον εξάμηνο σπουδών, επιβαρύνεται με τα τέλη φοίτησης εξαμήνου.

5. Η Σ.Ε. ορίζει έναν Ακαδημαϊκό Σύμβουλο για κάθε φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί την πρόοδο και συμβουλεύει τον σπουδαστή κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

6. Δεν προβλέπεται η δυνατότητα παροχής του Προγράμματος ως μερικής φοίτησης.

ΜΕΡΟΣ Β

ΑΡΘΡΟ 7

Κατηγορίες πτυχιούχων που δίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ. – Δικαιολογητικά & Κριτήρια επιλογής

Στο Π.Μ.Σ. «Ανοσοβιολογία»-«Immunobiology» γίνονται δεκτοί και δεκτές κατόπιν επιλογής κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (και πρώην Τ.Ε.Ι) της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής στα γνωστικά αντικείμενα Βιολογίας, Ιατρικής, Κτηνιατρικής, Μοριακής Βιολογίας, Βιοχημείας και Βιολογικών Εφαρμογών, Χημείας, Φαρμακευτικής, Χημικών Μηχανικών, καθώς και συναφών με αυτά αντικείμενα.

Η προκήρυξη για την εισαγωγή νέων μεταπτυχιακών φοιτητών στο Π.Μ.Σ. για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ανακοινώνεται προς τους ενδιαφερόμενους με κάθε πρόσφορο σύγχρονο μέσο, μετά από εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Βιολογίας, στην οποία θα πρέπει να προσδιορίζονται τα ακόλουθα:

1. Οι απαραίτητες προϋποθέσεις εισαγωγής.
2. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά των υποψηφίων για εισαγωγή στο Π.Μ.Σ..
3. Η προθεσμία υποβολής δικαιολογητικών.
4. Ο τρόπος και τα κριτήρια αξιολόγησης υποψηφίων.
5. Η ηλεκτρονική διεύθυνση υποβολής δικαιολογητικών.
6. Πληροφορίες για το πρόγραμμα, τις αιτήσεις και το κόστος των σπουδών (σχετική ιστοσελίδα) .

Όπως περιγράφονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ., σύμφωνα με τα οριζόμενα από το εδάφιο 2β του άρθρου 8 του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης ΦΕΚ 5941-12/10/23, τα απαραίτητα δικαιολογητικά που θα πρέπει να καταθέσουν οι υποψήφιοι είναι:

1. Αίτηση, σε ειδικό έντυπο που διατίθεται από την ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.
2. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα το οποίο θα συνοδεύεται με ανάλυση ενδιαφέροντος/κινήτρων για το Π.Μ.Σ. .
3. Εάν υπάρχουν, αντίγραφα επιστημονικών δημοσιεύσεων, λοιποί τίτλοι σπουδών πλην του πρώτου πτυχίου, πιστοποιητικά συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα και υποτροφίες/διακρίσεις (υποτροφίες, βραβεία αριστείας, βραβεύσεις από επιστημονικούς φορείς, κλπ.).
4. Δύο τουλάχιστον συστατικές επιστολές, κατά προτίμηση από μέλη ΔΕΠ
5. Αποδεικτικό Β2 γνώσης Αγγλικής γλώσσας ή ανώτερο.
6. Φωτοτυπία ταυτότητας ή διαβατηρίου.
7. Μία πρόσφατη φωτογραφία (συνοδεύει την αίτηση).

Π.Μ.Σ.Η Σ.Ε. μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητά συμπληρωματικά στοιχεία από κάθε υποψήφιο.

Ως κριτήρια επιλογής προσδιορίζονται τα ακόλουθα:

α) τα προσόντα, όπως αυτά προκύπτουν από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά:

- Βαθμός πτυχίου
- Βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα, που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. (όπως μέσος όρος βαθμολογίας)
- Επίδοση στη Διπλωματική Εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών
- Ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

- Δημοσιεύσεις και συγγραφική δραστηριότητα
- Συστατικές επιστολές

β) η επίδοση τους κατά τη διάρκεια μισάωρων προσωπικών προφορικών συνεντεύξεων με 2 ανεξάρτητα μέλη του προγράμματος, που μπορεί να μην ανήκουν στην Επιτροπή Αξιολόγησης.

γ) η επίδοση τους κατά τη διάρκεια προφορικών συνεντεύξεων στην ολομέλεια της Επιτροπής Αξιολόγησης (Ε.Α.)

Οι αιτήσεις των υποψηφίων συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με την προκήρυξη.

ΑΡΘΡΟ 8

Διαδικασία Επιλογής – Αξιολόγηση Υποψηφίων

1. Κάθε χρόνο, μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δημοσιεύεται, με κάθε πρόσφορο τρόπο (συμπεριλαμβανομένης και της ανάρτησης στην ιστοσελίδα του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος), πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για επιλογή φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Στην πρόσκληση αναφέρονται τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης μέσω του οποίου προκύπτει ο τελικός βαθμός επιτυχίας, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος συγκροτεί 10μελή Επιτροπή για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων (Ε.Α.) στην οποία προεδρεύει ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και τα μέλη ανήκουν στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ. Ταυτόχρονα συγκροτεί τριμελή Επιτροπή Ενστάσεων (Ε.Ε.) και τα μέλη της είναι διαφορετικά από αυτά της Ε.Α. Την Ε.Ε. συντονίζει ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Ο τρόπος αξιολόγησης περιλαμβάνει την αξιολόγηση φακέλου, τη διενέργεια προσωπικής μισάωρης συνέντευξης με 2 ανεξάρτητα μέλη του προγράμματος και τη διενέργεια συνέντευξης στην ολομέλεια της Ε.Α..

3. Στην προφορική συνέντευξη συνεκτιμώνται τα αποτελέσματα δύο ανεξάρτητων προσωπικών συνεντεύξεων του υποψηφίου με δύο μέλη του Προγράμματος που ορίζονται με ευθύνη της Σ.Ε., και συνέντευξης ενώπιον της 10μελούς Επιτροπής Αξιολόγησης. Η προφορική συνέντευξη ενώπιον της 10μελούς Ε.Α. γίνεται σε θέματα ευρύτερου επιστημονικού ενδιαφέροντος και αποβλέπει: α) στην διαπίστωση του κατά πόσον οι ατομικές συνεντεύξεις αντανakλούν την γενική κατάρτιση του υποψηφίου και την εικόνα που σκιαγραφούν οι συστατικές επιστολές, β) στην αξιολόγηση άλλων χαρακτηριστικών του υποψηφίου και γ) στη διαμόρφωση (ανάλογα με τις προηγούμενες σπουδές) μιας εικόνας των ειδικών αναγκών και ιδιαιτεροτήτων του υποψηφίου στην περίπτωση που θα γίνει δεκτός (επιπρόσθετα μαθήματα, κ.λ.π.).

Η τελική βαθμολογία προκύπτει από τον παρακάτω αλγόριθμο:

$(\text{Βαθμός πτυχίου} \cdot 0,25) + (\text{μέσος όρος προσωπικών συνεντεύξεων} \cdot 0,15) + (\text{μέσος όρος συνέντευξης Ε.Α.} \cdot 0,6)$

4. Η απόφαση για τον αριθμό των εισακτέων Μ.Φ. και τη σειρά επιτυχίας τους λαμβάνεται από την Ε.Α. του Π.Μ.Σ. και επικυρώνεται από τη Σ.Ε.

5. Σε περίπτωση ισοβαθμίας σε προβιβάσιμη θέση γίνονται δεκτοί ή δεκτές όλοι οι υποψήφιοι ή υποψήφιες καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων που έχει ορίσει η Ε.Α.

6. Τις περιπτώσεις ενστάσεων εξετάζει η Ε.Ε. με βάση την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Η Ε.Ε. εξετάζει το φάκελο του υποψηφίου ή της υποψηφίας και προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την αξιολόγηση της ένστασης. Εάν η ένσταση γίνει αποδεκτή, τότε ο υποψήφιος ή η υποψήφια εγγράφεται στο πρόγραμμα καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων που έχει ορίσει η Ε.Α.

7. Προϋπόθεση για οριστική εγγραφή των υποψηφίων στο Δ.Δ.Π.Μ.Σ. είναι η κατάθεση αναγνωρισμένου πτυχίου ή βεβαίωσης περάτωσης σπουδών μέχρι την 15η Οκτωβρίου του ιδίου ακαδημαϊκού έτους.

8. Η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να καθορίσει με απόφασή της τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων, τα οποία συνεκτιμώνται κατά την επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών και αναφέρονται στην προκήρυξη.

Άρθρο 9

Εγγραφές Επιτυχόντων

Οι επιτυχόντες φοιτητές ενημερώνονται με ηλεκτρονικό μήνυμα από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. στο οποίο έχουν υποβάλει αίτηση, τους αποστέλλονται τα σχετικά έντυπα και καλούνται να απαντήσουν εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών, εάν αποδέχονται ή όχι την ένταξή τους στο Π.Μ.Σ., αποδεχόμενοι ταυτόχρονα και τους όρους λειτουργίας του. Η μη απάντηση από επιλεγέντα υποψήφιο εντός της άνω προθεσμίας, μετά δεύτερη ενημέρωση 3 εργάσιμες προ της λήξης της προθεσμίας, ισοδυναμεί με άρνηση αποδοχής. Εφόσον υπάρξουν αρνήσεις, η Γραμματεία ενημερώνει τους αμέσως επόμενους στη σειρά αξιολόγησης από τον αντίστοιχο κατάλογο επιτυχόντων.

Η εγγραφή των νέων φοιτητών στο Π.Μ.Σ., γίνονται μια εβδομάδα πριν την έναρξη του Α' εξαμήνου.

ΑΡΘΡΟ 10

Πρόγραμμα Σπουδών, Γλώσσα Διδασκαλίας και Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

1. Ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμονται από το Π.Μ.Σ. ανέρχεται σε 120 ECTS. Ένας φοιτητής ή μια φοιτήτρια μπορεί να παρακολουθήσει περισσότερα μαθήματα (με τη σύμφωνη γνώμη του διδάσκοντα του μαθήματος) εάν το επιθυμεί. Τα επιπλέον μαθήματα δεν υπολογίζονται για την λήψη πτυχίου και αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος.

2. Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής (σύντομη περιγραφή των μαθημάτων παρουσιάζεται στο Παράρτημα Ι):

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υ/Ε	ECTS
IMM111	Ανοσία και Ανοσοποιητικό Σύστημα	Υ	7
IMM112	Μικροβιακή Παθογένεια και Μόλυνση	Υ	7
IMM113	Παθοφυσιολογία του Ανοσοποιητικού Συστήματος	Υ	5
IMM114	Θεραπευτική Ανοσολογία	Υ	3
IMM115	Πειραματικές προσεγγίσεις στη Μελέτη του Ανοσοποιητικού Συστήματος	Υ	8
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υ/Ε	ECTS
IMM121	Πειραματική Ανοσολογία-Εργαστηριακή Εκπαίδευση σε Ανοσολογικές Τεχνικές	Υ	10
IMM122	Επικοινωνιακές και Ερευνητικές Δεξιότητες	Υ	5

IMM123	Συνεργατική Εκπαίδευση – Ομαδικές Συζητήσεις – Journal Club	Υ	5
IMM124	Ερευνητική Πρόταση-Σχεδιασμός Ερευνητικού Πρωτοκόλλου	Υ	5
IMM125	Εργαστηριακή Εκπαίδευση-Πρακτική Άσκηση 1	Υ	5
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Γ΄ ΚΑΙ Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υ/Ε	ECTS
IMM211	Εργαστηριακή Εκπαίδευση-Πρακτική Άσκηση 2	Υ	5
IMM212	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Υ	55
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Γ΄ ΚΑΙ Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			60
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			120

3. Το πρόγραμμα μαθημάτων είναι ενδεικτικό. Ο αριθμός, το είδος και το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, καθώς και η κατανομή τους σε εξάμηνα, δύνανται να αναπροσαρμόζονται με απόφαση Συνέλευσης του Τμήματος για λόγους διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργίας του Π.Μ.Σ..

4. Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η **Αγγλική**. Η γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας είναι η **Αγγλική**.

5. Όλα τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. θα διεξάγονται με φυσική παρουσία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, αλλά θα υπάρχει, με απόφαση της ΣΕ, δυνατότητα διδασκαλίας και με ηλεκτρονικά μέσα για σύγχρονη εξ' αποστάσεως εκπαίδευση (online), στα μαθήματα του πρώτου εξαμήνου (30 ECTS) και σε τρία μαθήματα του δεύτερου εξαμήνου (15 ECTS) σε ένα ποσοστό έως 50% του συνολικού χρόνου διδασκαλίας, αν αυτό κριθεί απαραίτητο από τον εκάστοτε διδάσκοντα και υπάρχει επαρκής αιτιολογία. Για το πρώτο εξάμηνο σπουδών (30 ECTS), δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές για σύγχρονη εξ' αποστάσεως παρακολούθηση των μαθημάτων.

6. Η διδασκαλία των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. γίνεται κατά τις καθοριζόμενες ημέρες και ώρες από το ωρολόγιο πρόγραμμα. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν ανελλιπώς τις παραδόσεις, τα εργαστήρια και λοιπές δραστηριότητες που προβλέπονται για κάθε μάθημα, καθώς και να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ., και γενικότερα την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδικαιολόγητες απουσίες πέραν των 3 διαλέξεων οδηγεί αυτομάτως σε αποκλεισμό από τις εξετάσεις του αντίστοιχου μαθήματος, και ο ΜΦ υποχρεούται να το παρακολουθήσει σε επόμενο αντίστοιχο εξάμηνο. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί δυο φορές και κατόπιν αυτού, ο ΜΦ διαγράφεται. Σε περίπτωση που ο φοιτητής, λόγω αποκλεισμού σε μαθήματα, χρειαστεί να εγγραφεί σε ένα επιπλέον εξάμηνο σπουδών, επιβαρύνεται με τα τέλη φοίτησης εξαμήνου.

7. Κατά την αξιολόγηση ενός μαθήματος λαμβάνονται υπ' όψη η συμμετοχή, οι επιδόσεις στις κατ' οίκο ασκήσεις, εργασίες και τα διαγωνίσματα, ή άλλες παράμετροι (π.χ. εργαστηριακή άσκηση, προφορική παρουσίαση) ανάλογα με τις υποχρεώσεις του μαθήματος. Ο ακριβής τρόπος αξιολόγησης καθορίζεται από το συντονιστή του κάθε μαθήματος και ανακοινώνεται στους φοιτητές πριν την έναρξη του μαθήματος. Οι διδάσκοντες υποχρεούνται να εκδίδουν τα αποτελέσματα των εξετάσεων το πολύ μέσα σε διάστημα τριών (3) εβδομάδων από την ημέρα εξέτασης. Εάν ένα μάθημα διδάσκεται από δύο ή περισσότερους διδάσκοντες, ο τρόπος

βαθμολόγησης καθορίζεται από κοινού. Τα διαδικαστικά εξέτασης των μαθημάτων εγκρίνονται από την Σ.Ε., ύστερα από σχετική εισήγηση των διδασκόντων.

8. Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ένας ΜΦ έχει μία μόνο ευκαιρία να επαναλάβει την εξέταση τον επόμενο Σεπτέμβριο.

9. Ο βαθμός σε κάθε μάθημα αναγράφεται σε δεκαδική κλίμακα από 0 έως 10 με διαβαθμίσεις του 0.5. Για να θεωρηθεί επιτυχής η επίδοση σε κάποιο μάθημα θα πρέπει να έχει βαθμολογηθεί με τουλάχιστον Επτά (7.0/10.0). Πτυχίο χορηγείται όταν ο μέσος όρος των μαθημάτων (συμπεριλαμβανομένης της μεταπτυχιακής εργασίας) είναι τουλάχιστον επτά (7.0/10.0). Η τελική Βαθμολογία του Μεταπτυχιακού Διπλώματος υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των πιστωτικών μονάδων όλων των μαθημάτων και της υποχρεωτικής μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

10. Η Σ.Ε. ορίζει για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ένα μέλος Δ.Ε.Π. από την ομάδα των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. ως επιβλέποντα/σύμβουλο για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας των σπουδών του.

11. Η ερευνητική μεταπτυχιακή εργασία αντιστοιχεί σε 55 ECTS εκπονείται κατά τη διάρκεια του 3^{ου} και 4^{ου} εξαμήνου, έχει ερευνητικό προσανατολισμό και επιβλέπεται από τριμελή επιτροπή. Η επιτροπή που περιλαμβάνει τον κύριο επιβλέποντα της ερευνητικής μεταπτυχιακής εργασίας, αποτελείται από μέλη ΔΕΠ ή ερευνητές που υπηρετούν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών/πανεπιστημιακών ιδρυμάτων (πέραν των συνεργαζόμενων) της ημεδαπής και της αλλοδαπής και οι οποίοι είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος, μπορεί να ορίζονται συν-επιβλέποντες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Τα μέλη της Επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της μεταπτυχιακής εργασίας.

11.1. Αίτηση για την ανάληψη ερευνητικής μεταπτυχιακής εργασίας έχουν δικαίωμα να υποβάλουν οι ΜΦ που έχουν συγκεντρώσει 60 ECTS.

11.2. Η διαδικασία εκπόνησης των ερευνητικών μεταπτυχιακών εργασιών σε περίπτωση έγκρισης από την Σ.Ε. είναι η ακόλουθη:

- α) Με τη σύμφωνη γνώμη του ενδιαφερόμενου επιβλέποντος, η Σ.Ε. εγκρίνει το θέμα και την τριμελή εξεταστική επιτροπή.
- β) Με το πέρας της συγγραφής, ανακοινώνεται ο χρόνος παρουσίασης/εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας, με σύμφωνη γνώμη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής.
- γ) Η ερευνητική μεταπτυχιακή εργασία κατατίθεται ηλεκτρονικά στα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η κατάθεση θα πρέπει να γίνει το αργότερο δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν την εξέταση. Η διαδικασία της εξέτασης μπορεί να προχωρήσει μόνον εφόσον συμφωνήσουν όλα τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής. Πιθανές αντιρρήσεις εκφράζονται το αργότερο 2 εργάσιμες ημέρες πριν την εξέταση.

11.3. Η ερευνητική μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αξιολογείται από την τριμελή εξεταστική επιτροπή ως προς την πρωτοτυπία της, τα ερευνητικά της επιτεύγματα, την παρουσίαση της βιβλιογραφικής επισκόπησης, την επιστημονική μεθοδολογία, το ερευνητικό πλαίσιο και προοπτική, την εκτέλεση και ανάλυση των αποτελεσμάτων, καθώς και τον τρόπο παρουσίασης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την αξιολόγηση της προφορικής παρουσίασης και απαντήσεων σε ερωτήσεις. Στο τέλος, η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία κρίνεται ως “ικανοποιητική” ή “μη-ικανοποιητική”.

11.4. Εάν η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία κριθεί ως “μη-ικανοποιητική”, η/ο ΜΦ οφείλει να πραγματοποιήσει τις απαραίτητες διορθώσεις/βελτιώσεις σύμφωνα με τις υποδείξεις της επιτροπής. Στη συνέχεια, ακολουθεί δεύτερη εξέταση σε ημερομηνία που καθορίζεται από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και εντός το πολύ έξι (6) μηνών από την πρώτη εξέταση. Αν και πάλι κριθεί ως “μη-ικανοποιητική”, δεν δίδεται τρίτη ευκαιρία. Στη περίπτωση αυτή, η/ο ΜΦ δεν λαμβάνει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, αλλά αναλυτική βεβαίωση επιτυχούς περάτωσης μεταπτυχιακών μαθημάτων.

ΑΡΘΡΟ 11

Αποφοίτηση και Μεταπτυχιακοί Τίτλοι Σπουδών

Η αποφοίτηση όλων των φοιτητών μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση της ερευνητικής μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται σε ειδική τελετή του ΠΚ, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε Ιούλιο παρουσία των Πρυτανικών Αρχών, των Κοσμητόρων των Σχολών και των Διευθυντών των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Το μεταπτυχιακό δίπλωμα υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο και τη Γραμματέα του Τμήματος και συνοδεύεται από παράρτημα διπλώματος το οποίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος Βιολογίας.

ΑΡΘΡΟ 12

Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 15 μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες. Στο πρόγραμμα θα εισάγονται φοιτητές προερχόμενοι από χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και από χώρες εκτός ΕΟΧ.

ΑΡΘΡΟ 13

Πηγές χρηματοδότησης – Τέλη φοίτησης

1. Οι πηγές χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. δύνανται να είναι:

- α. Τέλη φοίτησης
- β. Δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις
- γ. Κληροδοτήματα
- δ. Πόροι από ερευνητικά έργα ή προγράμματα
- ε. Ίδιοι πόροι του Πανεπιστημίου Κρήτης
- στ. Ο κρατικός προϋπολογισμός ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων

2. Οι συμμετέχοντες/ουσες στο Π.Μ.Σ καταβάλλουν τέλη φοίτησης ύψους 1.000 €/εξάμηνο φοίτησης. Τα συνολικά τέλη φοίτησης του Π.Μ.Σ. ανέρχονται σε 4.000 €. Τα τέλη φοίτησης καταβάλλονται κατά το πρώτο 15ημερο έναρξης εξαμήνου. Η καταβολή γίνεται σε τραπεζικό λογαριασμό που θα υποδειχθεί από το φορέα διαχείρισης του Πανεπιστημίου Κρήτης που ασκεί την διοικητική υποστήριξη του έργου.

3. Σε περίπτωση που ο φοιτητής ή φοιτήτρια αδυνατεί να καταβάλλει τα τέλη φοίτησης στο προβλεπόμενο στην ανωτέρω παράγραφο χρονικό διάστημα υποβάλει αίτηση παράτασης του χρόνου καταβολής για λόγους που αιτιολογεί επαρκώς, και η Γ. Σ. του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Σ.Ε., αποφασίζει σχετικώς.

4. Εφόσον υπάρξουν εισροές από άλλες πηγές χρηματοδότησης, η Σ.Ε. διατηρεί το δικαίωμα να μειώνει οριζοντίως τα τέλη φοίτησης ή/και να χορηγεί επιπλέον υποτροφίες με την μορφή μείωσης διδάκτρων σε επιλεγμένους από αυτήν αριστούχους φοιτητές, ακολουθώντας ακαδημαϊκά κριτήρια αριστείας. Τέλος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές απαλλάσσονται από την καταβολή των τελών φοίτησης εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 86 του Ν. 4957/2022. Η υποβολή της σχετικής αίτησης και των απαραίτητων δικαιολογητικών θα πρέπει να γίνεται μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών του Π.Μ.Σ., σε ημερομηνίες που θα καθορίζονται από την προκήρυξη εισαγωγής νέων φοιτητών. Όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, δεν δικαιούνται απαλλαγής, ούτε επιπλέον υποτροφία. Σε κάθε περίπτωση οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν μπορεί να ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο ΜΠΣ. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του 30%, τότε επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα.

ΑΡΘΡΟ 14

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των φοιτητών/φοιτητριών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες έχουν τα δικαιώματα και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που απορρέουν από την ισχύουσα νομοθεσία, τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Κρήτης, τις διατάξεις του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος και τις αποφάσεις των αρμοδίων πανεπιστημιακών οργάνων διοίκησης.

1. Δικαιώματα

1.1. Οι ΜΦ με προέλευση τον ΕΟΧ δικαιούνται όλες τις παροχές των προπτυχιακών Φοιτητών, όπως αυτές καθορίζονται από το άρθρο 284 του Ν.4957/2022 (κάρτα σίτισης, φοιτητικό εισιτήριο, μειωμένα έξοδα συμμετοχής σε πολιτιστικές-ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, ασφάλιση μέσω Πανεπιστημίου, κ.λπ.), πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

1.2. Το Π.Κ. υποχρεούται να εξασφαλίζει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία.

1.3. Το Π.Μ.Σ. δύναται να χορηγεί υποτροφίες σε φοιτητές και φοιτήτριες με βάση κριτήρια επιλογής. Υποτροφίες χορηγούνται εφόσον υπάρχουν σχετικά κονδύλια. Ο αριθμός των υποτροφιών που θα απονέμει το Πρόγραμμα κάθε έτος θα ορίζεται με απόφαση της Σ.Ε. .Η επιλογή των υποτρόφων θα γίνεται από την Σ.Ε. με βάση τον πίνακα κατάταξης των εισακτέων ΜΦ, κριτήρια ακαδημαϊκής αριστείας, ή/και τις επιδόσεις τους κατά το πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους.

1.4. Οι ΜΦ δύνανται να απασχολούνται σε ερευνητικά προγράμματα μελών Δ.Ε.Π. και ερευνητών του Πανεπιστημίου Κρήτης και των άλλων ιδρυμάτων που συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. και να λαμβάνουν αμοιβή από αυτά ως υποτροφία (στη περίπτωση αυτή δεν θα λάβουν δεύτερη υποτροφία).

2. Υποχρεώσεις

2.1. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να ολοκληρώνουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες:

(α) την εγγραφή τους στο Π.Μ.Σ..

(β) την καταβολή των τελών εγγραφής.

- 2.2. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν τις αιτήσεις για παράταση ή αναστολή φοίτησης το αργότερο δύο (2) εβδομάδες πριν την έναρξη της διδασκαλίας των μαθημάτων του εξαμήνου στο οποίο αναφέρονται.
- 2.3. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθούν τα μεταπτυχιακά μαθήματα και πραγματοποιούν την ερευνητική εργασία τους.
- 2.4. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να προσέρχονται στις προγραμματισμένες εξετάσεις.
- 2.5. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά όρια.
- 2.6. Οι ΜΦ είναι υποχρεωμένοι να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ. καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία.

ΑΡΘΡΟ 15

Διαγραφή από το Π.Μ.Σ.

1. Διαγράφεται από το πρόγραμμα φοιτητής ή φοιτήτρια που:

- (α) υπερβαίνει το μέγιστο επιτρεπτό χρόνο φοίτησης, σύμφωνα με το Άρθρο 6 εδάφια 1 και 2 του παρόντος κανονισμού
- (β) απουσιάζει αδικαιολόγητα ένα (1) εξάμηνο από τις σπουδές και τις υποχρεώσεις του,
- (γ) συμπληρώνει δύο (2) αποτυχίες σε ένα ή περισσότερα μαθήματα,
- (δ) δεν καταβάλλει τα τέλη εγγραφής του στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα με βάση το Άρθρο 13 εδάφια 2 και 3 του παρόντος κανονισμού.

2. Οι φοιτητές που διαγράφονται από το πρόγραμμα, δικαιούνται να λάβουν αναλυτική βεβαίωση επιτυχούς περάτωσης μεταπτυχιακών όσων μαθημάτων έχουν ολοκληρώσει.

3. Συμμετοχή σε αντιγραφή ή εν γένει φαλκίδευση της διαδικασίας εξέτασης μεταπτυχιακού μαθήματος ή της συγγραφής μεταπτυχιακής εργασίας, λογοκλοπή στη μεταπτυχιακή εργασία ή σε θέμα μαθήματος, συνεπάγεται διαγραφή από το Π.Μ.Σ. μετά από σχετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, όπως προβλέπεται από το άρθρο 198 παρ. 1 του Ν. 4957/2022. Στις ίδιες περιπτώσεις, προβλέπεται αφαίρεση του μεταπτυχιακού διπλώματος όταν η παράβαση διαπιστωθεί μετά την αποφοίτηση.

ΑΡΘΡΟ 16

Υποτροφίες και βραβεία

Το Π.Μ.Σ. δύναται να χορηγεί προς τους/τις φοιτητές/τριες του υποτροφίες αριστείας και βραβεία, με επιβάρυνση του προϋπολογισμού του, με κριτήριο την επίδοση τους στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση, καθώς και ανταποδοτικές υποτροφίες. Το αρμόδιο όργανο για τον καθορισμό του αριθμού των υποτροφιών και των βραβείων, των κριτηρίων χορήγησής τους, καθώς και για κάθε άλλο σχετικό θέμα είναι η Συνέλευση του Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 17

Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Αποτίμηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, των μαθημάτων και των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. γίνεται κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο με ευθύνη της Σ.Ε. σε συνεργασία με την Ο.Μ.Ε.Α. του Τμήματος, και τα αποτελέσματά της περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης.

Το Πρόγραμμα θα αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 87 του Ν. 4957/2022 από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε στο Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι υπεύθυνη έναντι της Σ.Ε. για τη συνολική αξιολόγηση του προγράμματος και την υποβολή προτάσεων προς αυτήν καθώς και για την αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές, τη σύνταξη των απολογιστικών εκθέσεων των διδασκόντων στο Π.Μ.Σ. καθώς και για τη σύνταξη των Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης που αφορούν την ΕΘΑΕΕ. Για την επίτευξη των στόχων της, η Ομάδα Αξιολόγησης του Π.Μ.Σ. συνεργάζεται με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Κατά τη διάρκεια διδασκαλίας ενός μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές το αξιολογούν ανώνυμα, συμπληρώνοντας ερωτηματολόγιο που τους χορηγείται σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται από την Σ.Ε. Το σχετικό έντυπο συντάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΘΑΕΕ και καλύπτει το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, το βαθμό συσχέτισής του με τις αρχές και τη φιλοσοφία και τους στόχους του Π.Μ.Σ., και εγκρίνεται από τη Σ.Ε.

Η αξιολόγηση των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. από τους ΜΦ διενεργείται στο τέλος κάθε εξαμήνου. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης με τις παρατηρήσεις των ΜΦ ετοιμάζονται με ευθύνη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης του Π.Μ.Σ.. Ο τελικός πίνακας της αξιολόγησης με τις τυχόν παρατηρήσεις καθώς και συγκριτικός πίνακας μαθημάτων, τίθενται σε γνώση της Σ.Ε και ανακοινώνονται στους διδάσκοντες.

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Σ.Ε. εξετάζει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και τις προτάσεις της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης και λαμβάνει μέτρα βελτίωσης του Π.Μ.Σ. όπου κρίνεται σκόπιμο.

Το Τμήμα διατηρεί τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει επιπλέον αξιολόγηση του Π.Μ.Σ., ζητώντας τη γνώμη συναδέλφων από το εξωτερικό που δεν συμμετέχουν ενεργά στην λειτουργία του.

ΑΡΘΡΟ 18

Λοιπές Ρυθμίσεις

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

IMM111. Ανοσία & ανοσοποιητικό σύστημα

Διάρκεια: 4 εβδομάδες (3 εβδομάδες διδασκαλία, 1 εβδομάδα αξιολόγηση), ECTS: 7

Προαπαιτούμενα μαθήματα: Βιολογία, Βιοχημεία, Μοριακή Βιολογία

Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να: έχουν τις ακόλουθες γνώσεις: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να

- Έχουν αποκτήσει τις βασικές γνώσεις ιστολογίας του ανοσοποιητικού συστήματος
- Έχουν αποκτήσει τις βασικές γνώσεις σχετικά με τους μοριακούς ανοσοποιητικούς παράγοντες
- Κατανόηση της λειτουργίας του ανοσοποιητικού συστήματος
- Να είστε σε θέση να επεκτείνετε το ανοσοποιητικό των θηλαστικών στα πτηνά, τα ψάρια και τα ερπετά.

Πρόγραμμα σπουδών

- Ιδιότητες και επισκόπηση των ανοσολογικών απαντήσεων
- Κύτταρα και ιστοί του ανοσοποιητικού συστήματος
- Έμφυτη ανοσία
- Προσαρμοστική ανοσία
 - ο Ανάπτυξη λεμφοκυττάρων και αναδιατάξεις γονιδίων υποδοχέων αντιγόνων
 - ο Αντισώματα και αντιγόνα (Ανοσοσφαιρίνες: δομή και λειτουργία πρωτεϊνών και γονιδίων)
 - ο Παρουσίαση αντιγόνων στα Τ λεμφοκύτταρα και οι λειτουργίες των μορίων του μείζονος συμπλέγματος ιστοσυμβατότητας
 - ο Ανοσοϋποδοχείς και μεταγωγή σήματος
 - ο Ενεργοποίηση των Τ λεμφοκυττάρων
 - ο Διαφοροποίηση των μυελοειδών και λεμφοειδών κυττάρων
 - Διαφοροποίηση και λειτουργίες των CD4 + Τ-κυττάρων-τελεστών
 - Διαφοροποίηση και λειτουργίες των CD8 + Τ-κυττάρων-τελεστών
 - ο Κυτταροκίνες - (μη ειδική απόκριση, λειτουργία, υποδοχείς, συνέργειες, διασταύρωση, σηματοδότηση)
- Ανοσοποιητικό σύστημα των πτηνών
- Ανοσοποιητικό σύστημα ιχθύων

Βιβλιογραφία

Abul K. Abbas, Andrew H. Lichtman, Shiv Pillai. Κυτταρική και Μοριακή Ανοσολογία ISBN: 9780323757485, ISBN: 9780323757508

IMM112. Μικροβιακή παθογένεια & μόλυνση

Διάρκεια: 4 εβδομάδες (3 εβδομάδες διδασκαλία, 1 εβδομάδα αξιολόγηση), ECTS: 7

Προαπαιτούμενα μαθήματα: Βιολογία, Βιοχημεία, Μοριακή Βιολογία

Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να: έχουν τις ακόλουθες γνώσεις: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να

- Έχουν αποκτήσει τις βασικές γνώσεις βακτηριακής και ιογενούς βιολογίας
- Ικανότητα διάγνωσης βακτηρίων και ιών
- Κατανόηση της βακτηριακής και ιογενούς παθογένειας

- Κατανόηση των μηχανισμών με τους οποίους το ανοσοποιητικό σύστημα καταπολεμά τα βακτήρια και τους ιούς.

Πρόγραμμα σπουδών

- Βακτηριολογία:
 - Το βακτηριακό κύτταρο
 - Διατροφή, ανάπτυξη και μεταβολισμός της ενέργειας
 - Γενετική
 - Προσδιορισμός, ταξινόμηση
 - Αντιβιοτικά και αντίσταση
 - Παθογένεια και ανοσία
- Ιολογία:
 - Ορισμοί, ταξινόμηση, μορφολογία
 - Δομή και λειτουργία των ιικών νουκλεϊκών οξέων
 - Ιογενείς πρωτεΐνες και γενετική
 - Αλληλεπιδράσεις κυττάρου-ιού
 - Αντι-ική θεραπεία
 - Παθογένεια και ανοσία
- Παράσιτα:
 - Ορισμοί, ταξινόμηση, μορφολογία
 - Παθογένεια και ανοσία

Βιβλιογραφία

Microbiology and Immunology On-line, Hunt, R.C. editor. <http://www.microbiologybook.org>

IMM113. (Παθο)φυσιολογία του ανοσοποιητικού συστήματος

Διάρκεια: 4 εβδομάδες (3 εβδομάδες διδασκαλία, 1 εβδομάδα αξιολόγηση), ECTS: 5

Προαπαιτούμενα μαθήματα: Βιολογία, Βιοχημεία, Μοριακή Βιολογία

Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να: έχουν τις ακόλουθες γνώσεις: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να

- Εξοικείωση με προνομιούχες θέσεις του ανοσοποιητικού συστήματος
- Κατανόηση των ιστοειδικών μηχανισμών που διέπουν την ανοσία
- Κατανόηση της αποτυχίας της ανοσολογικής επιτήρησης
- Απόκτηση γνώσης για το τρόπο επιλογής οργανισμών-μοντέλων για τη μελέτη των ιδιοτεροτήτων του ανοσοποιητικού συστήματος
- Απόκτηση σε βάθος γνώσεων για τη λειτουργία του ανοσοποιητικού συστήματος μέσω της μελέτης του θύμου και της ανοσολογικής μνήμης, που αποτελούν τη βάση της ανοσίας.
- Κατανόηση των μηχανισμών με τους οποίους το ανοσοποιητικό σύστημα αντιμετωπίζει τις μολυσματικές ασθένειες
- Απόκτηση σε βάθος γνώσεις για την έμφυτη ανοσία και τους μηχανισμούς που συνδέουν την έμφυτη με την προσαρμοστική ανοσία.
- Απόκτηση γνώσεων σχετικά με την ανοσογονικότητα των ομάδων αίματος
- Κατανόηση της γήρανσης του ανοσοποιητικού συστήματος
- Κατανόηση σε βάθος του γενετικού υποβάθρου των αυτοάνοσων ανοσιών
- Κατανόηση των διαφορετικών μηχανισμών που διέπουν τα αυτοάνοσα νοσήματα

Πρόγραμμα σπουδών

- Ανοσία του βλεννογόνου
- Νευρο-ανοσολογία
- Ανοσολογία της Αναπαραγωγής

- Ανοσολογία του καρκίνου
- Ανοσολογική ανοχή και αυτοανοσία
- Γενετική των αυτοάνοσων νοσημάτων
- Μνήμη του ανοσοποιητικού συστήματος
- Γήρανση του ανοσοποιητικού συστήματος
- Μικροβίωμα του εντέρου - Διατροφή
- Ιογενείς λοιμώξεις
- Στρες
- Θεραπευτικές προσεγγίσεις

IMM114. Θεραπευτική ανοσολογία

Διάρκεια: 2,5 εβδομάδες (2 εβδομάδες διδασκαλία, 0,5 εβδομάδες αξιολόγηση), ECTS: 3

Προαπαιτούμενα μαθήματα: Βιολογία κυττάρων, Βιοχημεία, Μοριακή Βιολογία, Χημεία

Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να: έχουν τις ακόλουθες γνώσεις: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να

- Εξοικείωση με τις παθολογίες του ανοσοποιητικού συστήματος
- Κατανόηση στις τρέχουσες θεραπευτικές διαδικασίες
- Εκμάθηση των διαδικασιών για την ανάπτυξη νέων θεραπειών
- Κατανόηση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών των συστημάτων που χρησιμοποιούνται στην ανάπτυξη φαρμάκων

Πρόγραμμα σπουδών

- Ανάπτυξη φαρμάκων
- Σχεδιασμός και βελτιστοποίηση φαρμακευτικών ενώσεων
- Εμβόλια
 - Εμβόλια 1^{ης} και 2^{ης} γενιάς
 - Εμβόλια DNA
 - Εμβόλια mRNA
 - βρώσιμα εμβόλια
- Ανοσοθεραπείες
 - Βιολογικές θεραπείες (μοριακές, γονιδιακές, κυτταρικές θεραπείες) -
- Πολυμερείς νανοφορείς, σχεδιασμός και εφαρμογή στη χορήγηση φαρμάκων
- Επιδράσεις εκτός στόχου, παρενέργειες βιοδραστικών ενώσεων

IMM115. Ερευνητικές προσεγγίσεις για τη μελέτη του ανοσοποιητικού συστήματος

Διάρκεια: 5 εβδομάδες (4.5 εβδομάδες διδασκαλία, 0.5 εβδομάδα αξιολόγηση), ECTS: 8

Προαπαιτούμενα μαθήματα: Βιολογία, Βιοχημεία, Μοριακή Βιολογία, Γενετική

Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να: έχουν τις ακόλουθες γνώσεις: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να

- Απόκτηση γνώσεων στη βιολογία των πρότυπων οργανισμών στην έρευνα
- Κατανόηση των διαφορετικών μονοπατιών που μπορούν να μελετηθούν σε πρότυπους οργανισμούς
- Κατανόηση της λογικής και της τελευταίας τεχνολογίας στις διαδικασίες χειρισμού ex vivo, συμπεριλαμβανομένης της εκμετάλλευσης υλικών και της μικρορευστομηχανικής στη διαφοροποίηση των κυττάρων και την ανάπτυξη ιστών.
- Εξοικείωση με τις βασικές αρχές της μοριακής βιολογίας σε επίπεδο γονιδίων και πρωτεϊνών
- Απόκτηση γνώσεων σχετικά με το χειρισμό γονιδίων και πρωτεϊνών
- Εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες στη μελέτη των γονιδίων και των πρωτεϊνών

- Απόκτηση όλων των απαραίτητων εργαλείων για τη μελέτη των μορίων του ανοσοποιητικού συστήματος
- Απόκτηση των απαραίτητων γνώσεων σχετικά με τις σύγχρονες τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την απάντηση των επιστημονικών ερωτημάτων κυτταρικής και μοριακής ανοσολογίας.

Πρόγραμμα σπουδών

- Δομή, έκφραση και λειτουργία γονιδίων
- Πειραματικός σχεδιασμός, βιοπληροφορική στη μοριακή βιολογία
 - Επεξεργασία γονιδιώματος (νουκλεάσες με δακτύλιο ψευδαργύρου, TALENs, CRISPR/Cas9)
 - Οικογένειες μεταγραφικών παραγόντων και κινητική δέσμευσης χρωματίνης
 - Απόκτηση θέσης πρόσδεσης μεταγραφικού παράγοντα σε ενισχυτές- αλληλεπιδράσεις με την RNA πολυμεράση II
 - Ενδογενής και εξωγενής μεταγραφικός θόρυβος- έλεγχος του θορύβου (μεταβλητότητα) στη συγκέντρωση των μεταγραφικών παραγόντων κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης, της διαφοροποίησης και της φυσιολογίας του οργανισμού
 - Σχηματισμός βιομοριακών συμπυκνωμάτων (διαχωρισμός φάσεων)- μοριακή "γραμματική" αμινοξέων- θεμιτές και μη-θεμιτές πρωτεΐνες σε συμπυκνώματα- ο ρόλος του RNA
- Αλληλεπιδράσεις πρωτεϊνών: αρχές και μέθοδοι
 - Εισαγωγή στην κινητική των πρωτεϊνικών αλληλεπιδράσεων
 - Αρχές αλληλεπίδρασης πρωτεϊνών
 - Πειραματικές μεθοδολογίες αλληλεπίδρασης πρωτεϊνών
 - Χρήσιμες μεθοδολογίες πρωτεϊνών
 - Χάρτες αλληλεπίδρασης πρωτεϊνών
- Παραγωγή πρωτεϊνών και πεπτιδίων σε ετερόλογα κυτταρικά συστήματα
- Σύστημα έκφρασης πρωτεϊνών στα φυτά
- Εισαγωγή στην ανάλυση πρωτεϊνών με φασματομετρία μάζας
- Βιοαπεικόνιση
 - Συνεστιακή μικροσκοπία
 - Ηλεκτρονική μικροσκοπία διέλευσης
 - Μεθοδολογίες μικροσκοπίας μοναδικού μορίου για τη μελέτη της συγκέντρωσης, της συμπεριφοράς και των αλληλεπιδράσεων πρωτεϊνών σε βιολογικά συστήματα [Φασματοσκοπία συσχέτισης φθορισμού (FCS), Φασματοσκοπία διασταυρούμενης συσχέτισης φθορισμού (FCCS), Παρακολούθηση μοναδικού μορίου, Ανάκτηση φθορισμού μετά από φωτολεύκανση (FRAP)], Εφαρμογές της μικροσκοπίας μοναδικού μορίου στη μελέτη της ανάπτυξης και των ασθενειών
 - Πολυφωτονική διέγερση φθορισμού, δημιουργία δεύτερης/τρίτης αρμονικής, οπτοακουστική μικροσκοπία, οπτοακουστική μεσοσκοπία σάρωσης (RSOM)
 - Απεικονιστική τομογραφία
- Βιοπληροφορική (4 ώρες)
- Στατιστικές μέθοδοι (3 ώρες)
- Πρότυποι οργανισμοί στη μελέτη του ανοσοποιητικού συστήματος
 - Ποντίκι
 - *C. elegans*
 - *Drosophila*
 - Φυτά
 - Organs-on-chip
- **Ανοσοδιαγνωστικά**
 - Διαγνωστικές και θεραπευτικές πρωτεΐνες του ανοσοποιητικού συστήματος
 - Μονοκλωνικά και πολυκλωνικά αντισώματα
 - Κυτταροκίνες
 - Ανοσολογικές τεχνικές
 - Ανοσοκατακρήμνιση
 - Τεχνικές ανοσοσυγγένειας για την απομόνωση πρωτεϊνών

- Ενζυμο-σύνδετες ανοσοδοκιμασίες
- Ανοσοφθορισμός
- Ανάλυση κυτταρομετρίας ροής
- Πρωτεΐνες σε επιφάνειες
 - Γενικές αρχές των βιοαισθητήρων
 - Ακουστικοί και οπτικοί βιοαισθητήρες για τη μελέτη βιολογικών αλληλεπιδράσεων
 - Ηλεκτροχημικοί αισθητήρες
 - Νανοβιοτεχνολογία, συσκευές και ολοκληρωμένα συστήματα για τη διάγνωση

IMM121. Πειραματική Ανοσολογία - Εργαστηριακή εκπαίδευση σε ανοσολογικές τεχνικές

Διάρκεια: 2 εβδομάδες, ECTS: 10

Εργαστηριακό μάθημα

Προαπαιτούμενα μαθήματα: -

Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν τις δεξιότητες για όλες τις βασικές τεχνικές που εφαρμόζονται στη διάγνωση λειτουργίας του ανοσοποιητικού συστήματος, παρέχοντας ταυτόχρονα μια χρήσιμη πιστοποίηση για μελλοντική απασχόληση.

Πρόγραμμα

- ELISA
- Ανοσοφθορισμός
- Ανάλυση κυτταρομετρίας ροής
- Κυτταροκαλλιέργειες (κυτταρικές σειρές και πρωτογενή κύτταρα)
- Μικροσκοπία
- Ποσοτική ανίχνευση κυτταροκινών
- Πολλαπλασιασμός ανοσοκυττάρων
- Κυτταρική κυτταροτοξικότητα
- Φαγοκύτωση
- Ανοσοφαινότυπος στην ογκολογία

IMM122. Μεταβιβάσιμες ερευνητικές δεξιότητες

Διάρκεια: 13 εβδομάδες, ECTS: 5

Προαπαιτούμενα μαθήματα: -

Μαθησιακά αποτελέσματα: Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να έχουν τις ακόλουθες γνώσεις:

- Κατανόηση των κανόνων δεοντολογίας στον ακαδημαϊκό και επιστημονικό χώρο
- Απόκτηση δεξιοτήτων συγγραφής και παρουσίασης της επιστημονικής τους εργασίας
- Εκμάθηση συγγραφής υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης
- Κατανόηση των διαφόρων βημάτων προς την επιχειρηματικότητα
- Εκμάθηση των μεθόδων προώθησης του έργου τους σε έναν επενδυτή
- Εκμάθηση του τρόπου υλοποίησης κλινικών δοκιμών

Αναλυτικό πρόγραμμα

- **Δεξιότητες επικοινωνίας και έρευνας**
 - Ακαδημαϊκή και ερευνητική ηθική
 - Επιστημονική ηθική
 - Δεξιότητες παρουσίασης ερευνητικών αποτελεσμάτων
 - Συγγραφή βιογραφικού σημειώματος
 - Πώς να γράψετε μια διατριβή
 - Πώς να γράψετε ένα ερευνητικό άρθρο
 - Δεξιότητες συνέντευξης
 - Συγγραφή αιτήσεων υποτροφιών
- **Επιχειρηματικότητα**

- ο Βασικές έννοιες της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας, της πνευματικής ιδιοκτησίας, της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων
 - Το ελληνικό οικοσύστημα της νέας επιχειρηματικότητας
 - Δημιουργία επιχειρήσεων
 - Νομικά ζητήματα
 - Επιλογή εταιρικής μορφής
- ο Χρηματοδότηση από επενδυτή
 - Από την ιδέα στο επιχειρηματικό σχέδιο
- ο Καμβάς επιχειρηματικού μοντέλου
 - Σχεδιασμός επιχειρηματικού μοντέλου
- ο Προετοιμασία σύντομης παρουσίασης προώθησης επιχειρηματικής ιδέας (pitching)
- ο Καθοδήγηση και pitching: αναπτύξτε τις δικές σας ιδέες
- ο Από το εργαστήριο στην αγορά - Μελέτη παραδείγματος
- ο Νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας

Βιβλιογραφία

Study and Communication Skills for the Biosciences 3e, Stuart Johnson and Jon Scott, Oxford University Press 2019

IMM123. Συνεργατική εκπαίδευση - Ομαδικές συζητήσεις - Journal Club

Διάρκεια: 14 εβδομάδες (4 εβδομάδες προετοιμασίας και μελέτης των εργασιών, την 5^η εβδομάδα αρχίζουν οι παρουσιάσεις), ECTS: 5

Μαθησιακά αποτελέσματα: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται να αναπτύξουν τις κριτικές τους δεξιότητες στη βιβλιογραφική ανάλυση και να μάθουν να συνεργάζονται με τους συμφοιτητές τους.

Πρόγραμμα σπουδών

Σε δέκα συνεχόμενες εβδομάδες οι φοιτητές με τη βοήθεια του συντονιστή του μαθήματος θα προτείνουν την ανάγνωση, παρουσίαση και συζήτηση ενός επιλεγμένου ερευνητικού άρθρου στον τομέα της Ανοσοβιολογίας.

Βιβλιογραφία

Δημοσιευμένα έρευνα.

IMM124. Ερευνητική πρόταση - Σχεδιασμός ερευνητικού έργου

Διάρκεια: 10 εβδομάδες, ECTS: 5

Έργο 10 εβδομάδων σύμφωνα με συγκεκριμένες οδηγίες. Θα παρασχεθεί υπόδειγμα ερευνητικής πρότασης μαζί με τις απαιτούμενες απαιτήσεις.

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί στην παροχή στους φοιτητές και τις φοιτήτριες μιας κριτικής κατανόησης της ερευνητικής προσέγγισης και μεθοδολογίας όπως εφαρμόζεται στη σύγχρονη βιοϊατρική έρευνα. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν την ευκαιρία να αξιολογήσουν διαφορετικούς τύπους επιστημονικής έρευνας και να εξετάσουν κριτικά τα διάφορα στάδια ενός ερευνητικού έργου. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα επιδείξουν την κατανόηση και την ικανότητά τους μέσω της ανάπτυξης του σχεδιασμού μελέτης για το δικό τους ερευνητικό έργο, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού υποθέσεων, της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και των σχεδίων εργασίας του έργου. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αξιοποιήσουν τις θεωρητικές γνώσεις που απέκτησαν ώστε να κρίνουν και να συνθέσουν τη δημοσιευμένη βιβλιογραφία, καθώς και να σχεδιάσουν τα επερχόμενα ερευνητικά τους έργα.

Προβλεπόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αναλύουν κριτικά τη δημοσιευμένη βιβλιογραφία σε έναν ερευνητικό τομέα και να προσδιορίζουν με βάση αυτή ένα επιστημονικό ερώτημα που θα τους οδηγήσει στην πρόταση ενός ερευνητικού έργου,
- να αναπτύσσουν υποθέσεις και να σχεδιάζουν επιστημονικά πειράματα για την υλοποίηση των υποθέσεων του ερευνητικού σχεδίου,
- να αξιολογούν κριτικά τις επιστημονικές μεθόδους που σχετίζονται με το ερευνητικό ερώτημα,
- να σχεδιάζουν μια στρατηγική για την ανάλυση δεδομένων που οδηγεί σε ένα καθορισμένο αποτέλεσμα,
- να σχεδιάζουν την έρευνα σύμφωνα με την αποδεκτή ερευνητική δεοντολογία και τη νομοθεσία που αφορά τα πειράματα σε ζώα και την έρευνα σε ανθρώπους,
- να επιλέγουν και να συνοψίζουν με συντομία τις βασικές πληροφορίες ενός σύνθετου ερευνητικού έργου και να επικοινωνούν αποτελεσματικά τις πληροφορίες αυτές σε άλλους,
- να συζητούν και να υπερασπίζονται τους ερευνητικούς στόχους και τις προσεγγίσεις τους με βαθιά επίγνωση των πλεονεκτημάτων και των επιφυλάξεων του ερευνητικού σχεδίου

Χρονοδιάγραμμα: Αυτό το μάθημα αποτελείται από διαλέξεις, φροντιστήρια και συναντήσεις με τον επιβλέποντα καθηγητή.

Αξιολόγηση: Προφορική αξιολόγηση και παρουσίαση - προετοιμασία μιας επιστημονικής αφίσας που περιγράφει το προτεινόμενο έργο του φοιτητή καθώς και μια 2λεπτη προφορική περίληψη της αφίσας (60%). Καθορισμένη άσκηση - εξέταση τύπου νίνα της κατανόησης και των σχεδίων του φοιτητή για το ερευνητικό του έργο (40%).

IMM125. Εργαστηριακή εκπαίδευση - Rotation 1

Διάρκεια: Πρόγραμμα 10 εβδομάδων σε εργαστήριο επιλογής, ECTS: 5

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα έχει ως στόχο να δώσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν μια πρωτότυπη έρευνα για τη διερεύνηση μιας υπόθεσης ή ερευνητικών ερωτημάτων στο πλαίσιο του γνωστικού αντικείμενου του μεταπτυχιακού προγράμματος. Η εργασία θα παρέχει στους φοιτητές την ευκαιρία να αναπτύξουν πρακτικές ή/και τεχνικές δεξιότητες, να αναλύσουν κριτικά τα δεδομένα και να εξάγουν συμπεράσματα, και να προτείνουν δρόμους για μελλοντική έρευνα ώστε να διευρύνουν τα ερευνητικά τους ευρήματα.

IMM211. Εργαστηριακή εκπαίδευση - Rotation 2

Διάρκεια: Πρόγραμμα 10 εβδομάδων σε εργαστήριο επιλογής, ECTS: 5

Στόχοι του μαθήματος: Το μάθημα έχει ως στόχο να δώσει στους φοιτητές την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν μια πρωτότυπη έρευνα για τη διερεύνηση μιας υπόθεσης ή ερευνητικών ερωτημάτων στο πλαίσιο του γνωστικού αντικείμενου του μεταπτυχιακού προγράμματος. Η εργασία θα παρέχει στους φοιτητές την ευκαιρία να αναπτύξουν πρακτικές ή/και τεχνικές δεξιότητες, να αναλύσουν κριτικά τα δεδομένα και να εξάγουν συμπεράσματα, και να προτείνουν δρόμους για μελλοντική έρευνα ώστε να διευρύνουν τα ερευνητικά τους ευρήματα.

IMM212. Ερευνητική εργασία και διπλωματική εργασία για το Π.Μ.Σ.

Διάρκεια: 10 μήνες, ECTS: 55

Προαπαιτούμενα μαθήματα: Επιτυχής ολοκλήρωση των σπουδών του έτους 1

Προβλεπόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- να σχεδιάζουν, να προγραμματίζουν και να εκτελούν επιστημονικά πειράματα που σχετίζονται με το αντικείμενο του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών,
- να αναπτύσσουν και να εξασκούν δεξιότητες αντιμετώπισης προβλημάτων για την αντιμετώπιση τεχνικών επιστημονικών και αναλυτικών προβλημάτων,
- να αξιολογούν κριτικά και να αναλύουν πειραματικά δεδομένα και να εξάγουν συμπεράσματα με βάση τα ευρήματά τους,

- να αξιολογούν επεξηγηματικές υποθέσεις και να αναπτύσσουν σχέδια για περαιτέρω έρευνα, ανάλογα με το θέμα που έχουν επιλέξει, προσδιορίζοντας τους βασικούς τομείς στους οποίους απαιτείται μελλοντική έρευνα,
- να συνοψίζουν και να κριτικάρουν τα δικά τους και προηγούμενα ερευνητικά ευρήματα σε προφορικές παρουσιάσεις και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με συναδέλφους, προϊσταμένους και ανώτερους συναδέλφους,
- να παρουσιάζουν τα ευρήματα της έρευνας με τη μορφή γραπτής κριτικής έκθεσης, σε ορθό επιστημονικό ύφος, χρησιμοποιώντας μια σειρά κατάλληλων λογισμικών (π.χ. Word, Reference Manager, Excel),
- να αναλάβουν την ευθύνη για το ερευνητικό έργο και τους σχετικούς πόρους με βαθμό αυτονομίας ανάλογο με το είδος της έρευνας,
- να προγραμματίζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά το χρόνο τους, ιεραρχώντας τα καθήκοντά τους και τηρώντας τις προθεσμίες,
- να εργάζονται συνεργατικά και αποτελεσματικά με τους συναδέλφους τους για να αναπτύξουν διαπροσωπικές και ομαδικές δεξιότητες σε ένα ερευνητικό περιβάλλον και να αναστοχάζονται κριτικά για το ρόλο και την απόδοσή τους στην ομάδα.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του έργου θα αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- Έκθεση του επόπτη (35%) Ο επόπτης του έργου θα αξιολογήσει τη συνολική επίδοση του φοιτητή ή της φοιτήτριας στο έργο με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, χρησιμοποιώντας γραπτό έντυπο με περιγραφικούς δείκτες βαθμολόγησης.
- Γραπτή έκθεση του φοιτητή (50%) Γραπτή έκθεση 10.000-15.000 λέξεων, διαμορφωμένη με το κατάλληλο επιστημονικό ύφος, στο ύφος ενός επιστημονικού περιοδικού κατάλληλου για το θέμα της έρευνας του έργου, η οποία θα υποβληθεί την προτελευταία εβδομάδα της περιόδου του έργου. Η έκθεση θα αξιολογηθεί από τον επόπτη και τα υπόλοιπα μέλη της τριμελούς επιτροπής και θα δοθεί ένας ενιαίος βαθμός.
- Προφορική παρουσίαση (15%) Σύντομη παρουσίαση του έργου (ακολουθούμενη από ερωτήσεις) σε ακροατήριο αποτελούμενο από συμφοιτητές και επιβλέποντες του έργου την τελευταία εβδομάδα του μαθήματος. Η παρουσίαση θα αξιολογηθεί από την τριμελή επιτροπή.

Rules of Procedure for the MSc "IMMUNOBIOLOGY"

ARTICLE 1

General Provisions

The Postgraduate Programme in "**Immunobiology**" is organized and operated by the Department of Biology of the University of Crete from the academic year 2024-2025 (hereafter referred to as the Programme or the Postgraduate Programme) in accordance with the provisions of this regulation and the provisions of Law 4957/2022. The MSc may enter into cooperation agreements with research institutions, other academic organizations, etc., for the realization of its objectives, following decisions of the Steering Committee (SC).

The structure, organisation and operation of the postgraduate studies of the MSc are governed by the provisions of the relevant laws, by the applicable decision approving its operation, by the Internal Regulations of the University of Crete and by these Regulations of the MSc.

The language of instruction is English.

ARTICLE 2

Postgraduate Degree

The MSc in "**Immunobiology**" awards a Diploma of Postgraduate Studies (MSc) in "**Immunobiology**" of 120 credit units (ECTS), corresponding to level seven (7) of the National and European Qualifications Framework for Lifelong Learning and the Qualifications Framework of the European Higher Education Area.

The total number of ECTS as well as the degree will be indicated on the diploma awarded. The diploma is awarded by the University of Crete and is co-signed by the Rector of the University of Crete, the President of the Department, and the Head of the Secretariat of the Department of Biology.

ARTICLE 3

Subject-Objective-Purpose-Learning Outcomes-Results-Requirements

The Department of Biology of the University of Crete offers a postgraduate programme entitled "**Immunobiology**" with the participation of lecturers from other departments of the University of Crete (School of Medicine, Department of Chemistry, Department of Materials Science and Engineering), other Greek Universities (University of Patras, Aristotle University of Thessaloniki), as well as the Foundation for Research & Technology.

The aim of the MSc is to provide graduates with an advanced understanding of the immune system and its functions. This field of study delves into the biological and biochemical mechanisms used by the immune system to protect the organism from pathogens, as well as its role in disease, disorders and therapeutic or defensive interventions, and spans from mammals to plants. The main objectives of the MSc programme are:

- **Fundamental Knowledge:** to deepen the understanding of the fundamental principles of immunology, including the cellular and molecular processes that underpin innate and acquired immunity.

- **Research skills:** Develop practical and analytical skills necessary to conduct scientific research. This includes learning techniques for studying immune responses, handling biological data and using advanced laboratory equipment.
- **Critical Thinking:** to enhance critical evaluation skills of current research and literature in immunobiology, facilitating the understanding of cutting-edge issues and technological advances in the field.
- **Understanding Disease:** studying the role of the immune system in health and morbidity, and understanding the mechanisms by which the immune response may contribute to the pathogenesis of diseases, including autoimmune diseases, allergies and cancer.
- **Therapeutic Applications:** Investigating the development of immunological approaches for disease prevention and treatment, such as vaccines and immunotherapies.
- **Professional Skills:** Preparing students for professional roles in academic research, biotechnology and pharmaceutical industry, clinical application, and general positions requiring expertise in immunobiology.
- **Ethical and social implications:** discuss the ethical, legal and social implications of research in immunobiology, particularly in relation to new and emerging technologies such as genetic engineering and personalized medicine.

Overall, graduates of the MSc in Immunobiology programme are expected to emerge as individuals with deep knowledge and expertise, well prepared to make significant contributions to the field of immunology and related fields.

Graduates can be employed in positions related to their specialization, either in the public (hospitals, secondary education, municipalities, etc.) or private (diagnostic laboratories, pharmaceutical companies, etc.) sector or they can continue in academic- research careers in Universities or Research Organizations.

ARTICLE 4

Duration of the Programme

The MSc will operate at least until the academic year 2029-2030 with the possibility of extension, subject to its non-certification during the periodic evaluation of the Department.

ARTICLE 5

Management bodies

According to Article 81 of Law 4957/2022, the competent bodies for the organization and operation of the MSc are:

1. The General Assembly of the Department of Biology of the University of Crete
2. The Steering Committee (SC) of the MSc.
3. The Director of the MSc.

The responsibilities of the institutions are defined as follows:

General Assembly of the Department of Biology of the University of Crete

The responsibilities of the General Assembly (GA) of the Department of Biology are defined according to article 30 of Law 4957/2022.

Steering Committee (SC)

The Committee of the Program consists of five (5) faculty members of the Department of Biology with a two-year term of office. The five-member Board of the program is composed of five members, including the Director of the MSc.

The SC of the Programme has the following responsibilities:

- a) the monitoring and coordination of the operation of the Programme.
- b) the preparation of an analytical report, at the end of the term of office of the Board, under the responsibility of the outgoing Director, on the research and educational work of the Programme, as well as on its other activities, with the aim of upgrading studies, better utilization of human resources, optimization of the existing infrastructure and the socially beneficial use of the available resources of the Programme.

Director of the MSc.

The Director of the MSc is a member of the Board and chairs it. He/she shall be appointed for a two-year term of office, renewable without limitation. He/she shall be a member of the teaching staff with priority at the rank of professor or associate professor.

The Programme Director may:

- recommend to the SC any matter relating to the proper functioning of the Programme and the effective implementation of these Rules
- appoint ad hoc committees for the organisation and operation of the Programme
- is responsible for the preparation of the agenda and the convening of the SC, as well as for the implementation of the decisions of these Bodies.

The Director shall not be entitled to any additional remuneration for his/her administrative work as Director.

Article 6

Duration of studies and organisation of the educational process

1. The duration of study for the award of the Diploma of Postgraduate Studies is set at four (4) academic semesters.
2. For exceptional reasons (e.g. for health reasons, etc.) a suspension of one (1) or two (2) semesters may be granted. During the period of suspension, the graduate student's rights are also suspended. The period of suspension shall not be counted towards the duration of study. Applications for extension or suspension of studies are accepted no later than two (2) weeks before the beginning of the teaching of the courses of the semester to which they refer, and are approved by the Board. Suspension of studies is not granted for the first semester of the MSc. In the case of an application for suspension of studies, the postgraduate student is obliged to have completed all financial obligations at the time of his/her application. Otherwise, he/she will be withdrawn. At the end of the suspension of studies, the postgraduate student shall return to the financial status in force during the last academic year of participation in the programme.

3. The courses of the MSc will be taught with physical presence at the University of Crete, but online teaching is possible, at a rate of 50% of the total teaching hours per course, if necessary, and after sufficient justification and approval by the SC for online teaching, the electronic infrastructure of the University of Crete e-class (<https://eclass.edc.uoc.gr/>) will be used, as well as the distance learning tools Microsoft Teams, Webex, ZOOM, etc.
4. Courses will be taught at predetermined dates and times following the timetable of the MSc. Students are required to attend all classes, as well as the activities of each course, to comply with the decisions of the Board and academic ethics. Absence from more than 3 lectures automatically results in failure of that course and the student is required to attend the course again in the next semester it is offered. Failure in a course is accepted only once, and in case of a second failure the student is expected to withdraw from the program. In the event that a student, due to a course exclusion, needs to enroll in an additional semester of study, the student will be charged the semester tuition fee.
5. The SC appoints an Academic Advisor for each student, who monitors the progress and advises the student during the programme.
6. There is no provision for the Programme to be offered on a part-time basis.

PART B

ARTICLE 7

Categories of graduates admitted to the MSc - Supporting documents & Selection Criteria

In the MSc "**Immunobiology**" are admitted and accepted upon selection holders of a first cycle degree of HEI (Higher Education Institutions) of the domestic or recognized institutions of foreign countries in the cognitive subjects of Biology, Medicine, Veterinary Medicine, Molecular Biology, Biochemistry and Biological Applications, Chemistry, Pharmacy, Chemical Engineering, as well as related subjects.

The announcement for the admission of new postgraduate students to the MSc for the acquisition of a Master's degree is announced to the interested parties by any appropriate modern means, following the recommendation of the Board of the MSc and the decision of the General Assembly of the Department of Biology, which should specify the following:

1. The necessary admission requirements.
2. The required documents for candidates for admission to the MSc.
3. The deadline for submission of supporting documents.
4. The method and criteria for evaluating candidates.
5. The e-mail address for submission of supporting documents.
6. Information about the programme, applications and the cost of the studies (relevant website).

As described in detail on the website of the MSc, according to the provisions of paragraph 2b of article 8 of the Regulation of Postgraduate Studies of the University of Crete, Government Gazette 5941-12/10/23, the necessary documents that candidates must submit are:

1. Application, on a special form available on the website of the MSc.
2. A detailed curriculum vitae accompanied by an analysis of interest/motivation for the MSc.
3. If available, copies of scientific publications, other qualifications other than the first degree, certificates of participation in research projects and scholarships/distinctions (scholarships, excellence awards, awards from scientific institutions, etc.).
4. At least two letters of recommendation, preferably from faculty members
5. Proof of B2 or higher in English language.
6. Photocopy of your identity card or passport.
7. One recent photograph (to accompany the application).

The SC may, if it deems necessary, request additional information from each candidate.

The following selection criteria are specified:

(a) the qualifications as shown by the supporting documents submitted:

- Bachelor's Degree evaluation
- Grades in undergraduate courses, relevant to the subject of the MSc (such as average grade)

- Performance in the Diploma Thesis, where this is provided for in the first cycle of studies
- Research or professional activity related to the subject of the MSc.
- Publications
- Letters of recommendation

b) their performance during half-hour face-to-face oral interviews with 2 independent members of the programme, who may not be members of the Evaluation Committee.

c) their performance during oral interviews at the plenary session of the Evaluation Committee

Candidates' applications must be accompanied by the supporting documents required by the notice.

ARTICLE 8

Selection procedure - Evaluation of candidates

1. Every year, following the decision of the Departmental Assembly, a call for expressions of interest for the selection of students for the MSc is published by any appropriate means (including posting on the website of the relevant Department and the Foundation). The call specifies the criteria and the evaluation method through which the final grade of success is obtained, the deadlines for submission of applications and the supporting documents required.

2. The Departmental Assembly of the Department establishes a 10-member Committee for the evaluation of the candidates' applications (Evaluation Committee), which is chaired by the Director of the MSc and its members belong to the lecturers of the MSc. At the same time, the Departmental Assembly establishes a three-member Objections Committee, whose members are different from those of the Evaluation Committee. The Objections Committee is coordinated by the Director of the MSc.

The evaluation method includes a dossier evaluation, a personal half-hour interview with 2 independent members of the project and an interview in the plenary session of the Evaluation Committee.

3. The oral interview will take into account the results of two independent personal interviews of the candidate with two members of the Programme appointed under the responsibility of the SC, and an interview before the 10-member Evaluation Committee. The oral interview before the 10-member selection board. is conducted on matters of broader scientific interest and aims: a) to ascertain whether the individual interviews reflect the candidate's general qualifications and the image of the candidate as outlined in the letters of recommendation, b) to assess other characteristics of the candidate and c) to formulate (depending on the previous studies) a picture of the candidate's specific needs and particularities in case of admission (additional courses, etc.).

The final score is derived from the following algorithm:

$(\text{Degree grade} \times 0.25) + (\text{average personal interviews} \times 0.15) + (\text{average Evaluation Committee interview} \times 0.6)$

4. The decision on the number of admitted students and their order of success is taken by the Evaluation Committee of the Graduate Programme and confirmed by the Board.

5. In the event of a tie for an eligible place, all candidates are admitted or accepted in excess of the number of admission places set by the Evaluation Committee.

6. Cases of objections shall be examined by the EU on the basis of paragraph 2 of this Article. The Committee shall examine the file of the candidate or applicant and take the necessary steps to assess the objection. If the objection is upheld, the candidate shall be admitted to the programme in excess of the number of admission places set by the Evaluation Committee.

7. A prerequisite for final registration of candidates in the Graduate Program is the submission of a recognized degree or a certificate of completion of studies by October 15th of the same academic year.

8. The General Assembly of the Department may determine by its decision the definition of additional criteria, which are taken into account in the selection of postgraduate students and are mentioned in the announcement.

Article 9

Registration of Graduates

Successful students are informed by e-mail by the Secretariat of the MSc to which they have applied, the relevant forms are sent to them and they are invited to reply within ten (10) working days, whether or not they accept their admission to the MSc, accepting at the same time the terms of its operation. Failure by a selected candidate to reply within the above deadline, after a second notification 3 working days before the deadline, is equivalent to a refusal of acceptance. In the event of refusals, the Secretariat will inform the next in the evaluation order from the relevant list of successful candidates.

The registration of new students to the MSc is done one week before the beginning of the first semester.

ARTICLE 10

Programme of Studies, Language of Teaching and Dissertation Preparation

1. The total number of credits (ECTS) awarded by the MSc is 120 ECTS. A student may attend more courses (with the agreement of the lecturer of the course) if he or she wishes to do so. Additional courses do not count towards the degree and are indicated in the Diploma Supplement.

2. The indicative course programme is as follows (a brief description of the courses is presented in Annex I):

FIRST SEMESTER OF STUDIES			
CODE	COURSE TITLE	TYPE OF COURSE Mandatory/Elective	ECTS
IMM111	Immunity and the Immune System	M	7
IMM112	Microbial Pathogenicity and Infection	M	7
IMM113	Pathophysiology of the Immune System	M	5
IMM114	Therapeutic Immunology	M	3
IMM115	Experimental Approaches for the Study of the Immune System	M	8
TOTAL NUMBER OF CREDITS FOR THE FIRST SEMESTER			30

SECOND SEMESTER OF STUDIES			
CODE	COURSE TITLE	TYPE OF COURSE Mandatory/Elective	ECTS
IMM121	Experimental Immunology - Laboratory Training in Immunological Techniques	M	10
IMM122	Communication and Research Skills	M	5
IMM123	Collaborative Education - Group Discussions - <i>Journal Club</i>	M	5
IMM124	Research Proposal-Design of Research Protocol	M	5
IMM125	Laboratory Training-Practical Exercise 1	M	5
TOTAL OF CREDITS FOR THE SECOND SEMESTER			30
THIRD AND SECOND SEMESTER OF STUDY			
CODE	COURSE TITLE	TYPE OF COURSE Mandatory/Elective	ECTS
IMM211	Laboratory Training-Practical Exercise 2	M	5
IMM212	POSTGRADUATE WORK THESIS	M	55
TOTAL OF CREDITS FOR THE THIRD AND SECOND SEMESTER			60
TOTAL TOTAL			120

3. The course programme is indicative. The number, type and content of the courses of the curriculum, as well as their distribution in semesters, may be adjusted by decision of the Departmental Assembly in order to ensure the proper functioning of the programme.

4. The language of instruction is **English**. The language of the thesis is **English**.

5. All courses of the MSc will be conducted with physical presence at the University of Crete, but there will be, with the decision of the AC, the possibility of teaching by electronic means for modern distance education (online), in the courses of the first semester (30 ECTS) and in three courses of the second semester (15 ECTS) in a percentage of up to 50% of the total teaching time, if this is deemed necessary by the lecturer and there is sufficient justification. For the first semester (30 ECTS), students are given the opportunity for synchronous distance learning.

6. The courses of the MSc are taught during the days and hours specified in the timetable. They are obliged to attend all lectures, workshops and other activities provided for each course, as well as to respect and comply with the decisions of the institutions of the MSc, and academic ethics in general. Unjustified absences beyond 3 lectures will automatically lead to exclusion from the examinations of the corresponding course, and the student is obliged to attend the course in the next corresponding semester. This right can be exercised twice, after which the student will be deleted. In case the student, due to a course exclusion, needs to register for an additional semester of study, he/she will be charged the semester attendance fee.

7. When assessing a course, participation, performance in homework, assignments and examinations, or other parameters (e.g. laboratory exercise, oral presentation) are taken into account depending on the obligations of the course. The exact method of assessment is determined by the coordinator of each course and communicated to students before the start of the course. Instructors are required to issue exam results within a maximum of three (3) weeks from the day of the exam. If a course is taught by two or more instructors, the method of grading

shall be determined jointly. The examination procedures for the courses shall be approved by the Board, following a recommendation from the lecturers.

8. In the event of failure in the examination of a course or courses, an NF has only one opportunity to retake the examination in the following September.

9. The grade in each course is given on a decimal scale from 0 to 10 with grades of 0.5. To be considered a pass in a course, a grade of at least Seven (7.0/10.0) must be achieved. A degree is awarded when the average grade for the course (including the Master's thesis) is at least seven (7.0/10.0). The final grade for the Master's Degree is calculated as the weighted average of the credits for all courses and the required Master's thesis.

10. The Board of Directors appoints for each postgraduate student a faculty member from the teaching team of the MSc as a supervisor/advisor for the monitoring and control of the progress of the student's studies.

11. The postgraduate research project corresponds to 55 ECTS and is carried out during the 3rd and 4th semesters, has a research orientation and is supervised by a three-member committee. The committee, which includes the main supervisor of the research master thesis, consists of faculty members or researchers serving at the University of Crete. Researchers from recognized research/university institutions (other than collaborating institutions) in Greece and abroad who hold a PhD degree may be appointed as co-supervisors of the postgraduate student. The members of the Committee must have the same or a related scientific specialization as the subject of the postgraduate thesis.

11.1 Applications for a postgraduate research project may be submitted by those who have accumulated 60 ECTS.

11.2 The procedure for the preparation of postgraduate research projects in case of approval by the Board is as follows:

- a) With the agreement of the supervisor concerned, the Board approves the subject and the three-member examination committee.
- b) At the end of the writing process, the time of presentation/examination of the thesis is announced, with the agreement of the three-member examination committee.
- c) The postgraduate research thesis is submitted electronically to the members of the three-member examination committee. The submission must be made no later than ten (10) working days before the examination. The examination process can only proceed if all members of the examination committee agree. Any objections must be raised no later than 2 working days before the examination.

11.3 The postgraduate research thesis is evaluated by the three-member examination committee in terms of its originality, its research achievements, the presentation of the literature review, the scientific methodology, the research framework and perspective, the execution and analysis of the results, as well as the manner of presentation. The process concludes with an evaluation of the oral presentation and responses to questions. At the end, the Master's thesis is judged as "satisfactory" or "unsatisfactory".

11.4 If the thesis is judged as "unsatisfactory", the PI must make the necessary corrections/improvements according to the committee's recommendations. A second examination shall then follow on a date to be determined by the members of the examination committee and within a maximum of six (6) months from the first examination. If it is still deemed

"unsatisfactory", no third opportunity will be given. In this case, the PM will not receive a postgraduate degree, but a detailed certificate of successful completion of postgraduate courses.

ARTICLE 11

Graduation and Postgraduate Qualifications

The graduation of all students after the successful completion of the postgraduate research thesis takes place in a special ceremony at the University of Cyprus, which takes place every July in the presence of the Rectoral Authorities, the Deans of the Faculties and the Directors of the Postgraduate Programmes. The postgraduate diploma is signed by the Rector, the President and the Secretary of the Department and is accompanied by a Diploma Supplement signed by the President of the Department of Biology.

ARTICLE 12

Number of applicants

The maximum number of admissions per year is 15 postgraduate students. Students from European Economic Area and non-EU countries will be admitted to the programme.

ARTICLE 13

Sources of funding - Tuition fees

1. The sources of funding for the MSc may be:

- α. Tuition fees
- β. Donations, sponsorships and financial aid of any kind
- c. Bequests
- δ. Funds from research projects or programmes
- ε. Own resources of University of Crete
- f. The state budget or public investment programme

2. Participants of the MSc pay a tuition fee of 1.000 €/semester of study. The total tuition fees of the MSc amount to 4.000 €. Tuition fees are payable on the first 15 days of the first semester. The payment is made to a bank account indicated by the managing body of the University of Crete, which is responsible for the administrative support of the project.

3. In case the student is unable to pay the tuition fees within the period of time provided for in the above paragraph, he or she submits a request for an extension of the payment period for reasons that he or she justifies adequately, and the General Assembly of the Department, after a recommendation of the Steering Committee, decides on this matter.

4. Provided that there is an influx of other funding sources, the SC reserves the right to reduce the tuition fees horizontally and/or to grant additional scholarships in the form of tuition fee reductions to students selected by the SC, following academic excellence criteria. Finally, postgraduate students are exempted from the payment of tuition fees if they meet the requirements of Article 86 of Law 4957/2022. The submission of the relevant application and the necessary supporting documents should be made after the completion of the selection process

of the MSc students, on dates to be determined by the announcement of the admission of new students. Those who receive a scholarship from another source are not entitled to an exemption or additional scholarship. In any case, the exempted students may not exceed thirty percent (30%) of the number of students admitted to the MSc. If the beneficiaries exceed 30%, they shall be selected in rank order starting with those with the lowest income.

ARTICLE 14

Rights and Obligations of students

Postgraduate students have the rights and the corresponding obligations arising from the applicable legislation, the Internal Regulations of the University of Crete, the provisions of the Regulation of Postgraduate Studies Programmes of the University and the decisions of the competent university administration bodies.

1. Rights

1.1. The students from the EU are entitled to all the benefits of undergraduate students, as defined by article 284 of Law 4957/2022 (meal card, student ticket, reduced costs of participation in cultural-entertainment events, insurance through the University, etc.), except for the right to free textbooks.

1.2 The University is obliged to ensure that students with disabilities and/or special educational needs have accessibility to the proposed texts and teaching.

1.3 The MSc may award scholarships to students based on selection criteria. Scholarships are granted subject to the availability of funds. The number of scholarships to be awarded by the Programme each year will be determined by a decision of the Board. The selection of scholarship holders will be made by the SC on the basis of the ranking list of admitted students, criteria of academic excellence, and/or their performance during the first semester of their studies.

1.4. Students may be employed in research projects of faculty members and researchers of the University of Crete and other institutions participating in the MSc and receive a stipend from them (in this case they will not receive a second stipend).

2. Obligations

2.1 The graduate students are obliged to complete within the deadlines set:

- (a) their enrolment in the MSc.
- (b) the payment of registration fees.

2.2. Students are required to submit their applications for extension or suspension no later than two (2) weeks prior to the start of classes for the semester to which they apply.

2.3. The graduate students are obliged to attend the postgraduate courses and carry out their research work.

2.4. The graduate students are obliged to attend the scheduled examinations.

2.5. The graduate students are obliged to complete their studies within the prescribed time limits.

- 2.6. The graduate students are obliged to respect and comply with the decisions of the bodies of the MSc as well as academic ethics.

ARTICLE 15

Deletion from the MSc.

1. A student who:

- (a) exceeds the maximum permitted period of attendance, in accordance with Article 6(1) and (2) of this Regulation
- (b) is absent for an unjustified period of one (1) semester from his/her studies and obligations,
- (c) completes two (2) failures in one or more courses,
- (d) fails to pay its registration fees within the prescribed period of time under Article 13(2) and (3) of these Regulations.

2. Students who are withdrawn from the programme are entitled to receive a detailed certificate of successful completion of the postgraduate courses they have completed.

3. Participation in copying or generally tampering with the examination procedure of a postgraduate course or the writing of a postgraduate thesis, plagiarism in the postgraduate thesis or in a course topic, entails deletion from the MSc after a relevant decision of the Departmental Assembly, as provided by Article 198 par. 1 of Law 4957/2022. In the same cases, the postgraduate diploma is withdrawn when the violation is established after graduation.

ARTICLE 16

Scholarships and awards

The MSc may grant to its students scholarships for excellence and awards, at the expense of its budget, based on their performance in their studies and their individual or family financial situation, as well as reciprocal scholarships. The competent body for determining the number of scholarships and prizes, the criteria for awarding them and any other relevant matters is the Departmental Assembly.

ARTICLE 17

Evaluation of the MSc.

An evaluation of the quality of the educational work, the courses and the lecturers of the MSc is carried out every academic semester under the responsibility of the Board in collaboration with the Department's OMEA., and its results are included in the annual internal evaluation report. The Programme will be evaluated in the framework of the periodic evaluation/certification provided for in article 87 of Law 4957/2022 by the National Authority for Higher Education. In this context, the overall assessment of the work carried out in the MSc, the degree of fulfilment of the objectives set at its establishment, its sustainability, the absorption of graduates in the labor market, the degree of its contribution to research, the internal evaluation of the programme by postgraduate students, the feasibility of extending its operation, as well as other elements relating to the quality of the work produced and its contribution to the national strategy for higher education, will be evaluated.

The Internal Evaluation Committee is responsible to the SC for the overall evaluation of the programme and the submission of proposals to the Board, as well as for the evaluation of the

courses by the students, the preparation of the reports of the lecturers in the programme and the preparation of the Internal Evaluation Reports concerning the HEAE. In order to achieve its objectives, the Evaluation Team of the MSc cooperates with all relevant departments.

During the teaching of a course, the postgraduate students evaluate it anonymously by completing a questionnaire administered to them according to a procedure defined by the P.C. The relevant form is prepared according to the requirements of the HAHE (Hellenic Authority for Higher Education) and covers the course in terms of content, teaching method, the degree of correlation with the principles and philosophy and the objectives of the MSc, and is approved by the SC.

The evaluation of the lecturers of the MSc by the students is carried out at the end of each semester. The analysis of the evaluation results with the comments of the students are prepared under the responsibility of the Internal Evaluation Committee of the MSc. The final evaluation table with any comments as well as a comparative table of courses are brought to the attention of the SC and communicated to the lecturers.

At the beginning of each academic year, the SC examines the results of the evaluation and the proposals of the Internal Evaluation Team and takes measures to improve the programme where appropriate.

The Department reserves the possibility to carry out an additional evaluation of the MSc, asking for the opinion of colleagues from abroad who are not actively involved in its operation.

ARTICLE 18

Other Arrangements

Any matters not covered by this Decision shall be dealt with by the competent bodies in accordance with the applicable legislation.

ANNEX I

BRIEF DESCRIPTION OF THE COURSE

IMM111. Immunity & Immune System

Duration: 4 weeks (3 weeks tutoring, 1 week evaluation), ECTS: 7

Prerequisite Courses: Cell Biology, Biochemistry, Molecular Biology

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to:

- Have acquired the basic knowledge in immune system histology
- Have acquired the basic knowledge on molecular immune players
- Understand functioning of the immune system
- Be able to expand the mammalian immune to birds, fish and reptiles

Syllabus

- Properties and Overview of Immune Responses
- Cells and Tissues of the Immune System
- Innate Immunity
- Adaptive Immunity
 - Lymphocyte Development and Antigen Receptor Gene Rearrangement
 - Antibodies and Antigens (Immunoglobulins: protein and gene structure and function) -
 - Antigen Presentation to T Lymphocytes and the Functions of Major Histocompatibility Complex Molecules
 - Immune Receptors and Signal Transduction
 - Activation of T Lymphocytes
 - Differentiation of myeloid and lymphoid cells
 - Differentiation and Functions of CD4 + Effector T Cells
 - Differentiation and Functions of CD8 + Effector T Cells
 - Cytokines - (non-specific response, function, receptors, synergies, cross-talk, signaling)
- Avian immune system
- Fish immune system

Bibliography

Abul K. Abbas, Andrew H. Lichtman, Shiv Pillai. Cellular and Molecular Immunology
ISBN: 9780323757485, ISBN: 9780323757508

IMM112. Microbial Pathogenesis & Infection

Duration: 4 weeks (3 weeks tutoring, 1 week evaluation), ECTS: 7

Prerequisite Courses: Cell Biology, Biochemistry, Molecular Biology

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to:

- Have acquired the basic knowledge in bacterial and viral biology
- Being able to diagnose bacteria and viruses
- Understand bacterial and viral pathogenesis
- Understand how the immune system fights against bacteria and viruses

Syllabus

- Bacteriology:
 - The bacterial cell
 - Nutrition, growth and energy metabolism
 - Genetics

- Identification, taxonomy
- Antibiotics and resistance
- Pathogenesis and immunity
- Virology:
 - Definitions, classification, morphology
 - Structure and function of viral nucleic acids
 - Viral proteins and genetics
 - Cell-virus interactions
 - Anti-viral therapy
 - Pathogenesis and immunity
- Parasites:
 - Definitions, classification, morphology
 - Pathogenesis and immunity

Bibliography

Microbiology and Immunology On-line, Hunt, R.C. editor. <http://www.microbiologybook.org>

IMM113. (Patho)Physiology of the Immune System

Duration: 4 weeks (3 weeks tutoring, 1 week evaluation), ECTS: 5

Prerequisite Courses: Cell Biology, Biochemistry, Molecular Biology

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to:

- Familiarize with immune privileged sites
- Understand the tissue specific mechanisms underlining immunity
- Understand the failure of immune surveillance
- Learn how to choose model organisms to study specificities of the immune system
- Acquire in depth knowledge in immune system functioning through the study of thymus and immune memory, which consist the basis of immunity
- Understand how the immune system deals with infectious diseases
- Acquire in depth knowledge in innate immunity and the mechanisms that link innate to adaptive immunity
- Acquire the knowledge on the immunogenicity of blood groups
- Understand aging of the immune system
- Understand in depth the genetic background of autoimmunities
- Understand the different mechanisms that govern autoimmunities

Syllabus

- Mucosal immunity
- Neuro-immunology
- Reproductive Immunology
- Cancer Immunology
- Immunologic Tolerance and Autoimmunity
- Genetics of autoimmunities
- Immune Memory
- Immune senescence
- Gut microbiome – Nutrition
- Viral infections
- Stress
- Therapeutical approaches

IMM114. Therapeutic Immunology

Duration: 2.5 weeks (2 weeks tutoring, 0.5 weeks evaluation), ECTS: 3

Prerequisite Courses: Cell Biology, Biochemistry, Molecular Biology, Chemistry

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to:

- Familiarize with immune system pathologies
- Learn the current therapeutic procedures
- Learn how to develop new therapies
- Understand the benefits and weaknesses of systems used in drug development

Syllabus

- Drug development
- Design and optimization of pharmaceutical compounds
- Vaccines
 - 1st and 2^d generation vaccines
 - DNA vaccines
 - mRNA vaccines
 - edible vaccines
- Immunotherapies
 - Biological therapies (molecular, gene, cell therapies) -
- Polymeric nanocarriers, design and application to drug delivery
- Off-target effects, side-effects of bioactive compounds

IMM115. Research approaches for the study of the immune system

Duration: 5 weeks (4.5 weeks tutoring, 0.5 weeks evaluation), ECTS: 8

Prerequisite Courses: Cell Biology, Biochemistry, Molecular Biology, Genetics

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to:

- Acquire the knowledge in the biology of model organisms in research
- Understand the different pathways that can be studied in model organisms
- Understand the rationale and state-of-the-art in ex vivo manipulation procedures including material exploitation and microfluidics in cell differentiation and tissue development
- Familiarize with basic principles of molecular biology at the gene and protein level
- Acquire knowledge on gene and protein manipulation
- Familiarize with novel technologies in the study of genes and proteins
- Get all necessary tools for the study of immune molecules
- Acquire the necessary knowledge on the state-of-the-art techniques to be used in answering the scientific questions cellular and molecular immunology.

Syllabus

- Gene structure, expression and function
- Experimental design, bioinformatics in molecular biology
 - Genome editing (zinc-finger nucleases, TALENs, CRISPR/Cas9)
 - Transcription factor families and chromatin-binding kinetics
 - Transcription factor binding site acquisition on enhancers; interactions with RNA Polymerase II
 - Intrinsic and extrinsic transcriptional noise; control of noise (variability) in transcription factor concentration during development, differentiation, and physiology of the organism
 - Formation of biomolecular condensates (phase separation); amino-acid molecular “grammar”; agent and client proteins in condensates; the role of RNA
- Protein interactions: principles and methods
 - Introduction in protein interaction kinetics
 - Principles of protein interaction
 - Protein interaction experimental methodologies
 - Useful protein methodologies
 - Protein interaction maps
- Protein and peptide production in heterologous cellular systems

- Protein expression system in plants
- Introduction to protein analysis using mass spectrometry
- Bio-imaging
 - Confocal microscopy
 - Transmission electron microscopy
 - Single-molecule microscopy methodologies for the study of protein concentration, behavior, and interactions in biological problems [Fluorescence Correlation Spectroscopy (FCS), Fluorescence Cross-Correlation Spectroscopy (FCCS), Single-molecule tracking, Fluorescence Recovery After Photobleaching (FRAP)], Applications of single-molecule microscopy in the study of development and disease
 - Multiphoton Excitation Fluorescence, Second / Third Harmonic Generation, Optoacoustic Microscopy, Raster Scan Optoacoustic Mesoscopy (RSOM)
 - Live tomographic imaging
- Bioinformatics
- Mathematical models
- Model organisms in the study of immune system
 - Mouse
 - C. elegans
 - Drosophila
 - Plants
 - Organs-on-chip
- **Immunodiagnosics**
 - Diagnostic and therapeutic proteins of the immune system
 - Monoclonal and polyclonal antibodies
 - Cytokines
 - Immunological techniques
 - Immunoprecipitation
 - Immunoaffinity techniques for protein isolation
 - Enzyme-linked immunoassays
 - Immunofluorescence
 - Flow cytometry analysis
 - Proteins at surfaces
 - General principles of biosensors
 - Acoustic and optical biosensors for studying biological interactions
 - Electrochemical sensors -
 - Nanobiotechnology; Devices and integrated systems for diagnostics

IMM121. Experimental Immunology - Laboratory Training in Immunological Techniques

Duration: 2 weeks, ECTS: 10

Practical course

Prerequisite Courses: -

Learning Outcomes: Following this practical course the students are expected to acquire the skills for all basic techniques applied in immune diagnosis, providing at the same time a useful certification for future employment.

Syllabus

- ELISA
- Immunofluorescence
- Flow Cytometry analysis
- Cell culture (cell lines and primary cells)
- Microscopy
- Cytokine quantitative detection

- Immune cell proliferation
- Cellular cytotoxicity
- Phagocytosis
- Immunophenotyping in oncology

IMM122. Transferable Research Skills

Duration: 13 weeks, ECTS: 5

Attendance of BIOL474-Research and Communication skills for Immunologists.

Prerequisite Courses: -

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to:

- Understand ethical rules in academia and science
- Gain skills in writing and presenting their scientific work
- Learn how to apply for funding
- Understand the various steps towards entrepreneurship
- Learn how to promote their work to an investor
- Learn how to proceed with clinical trials

Syllabus

- Communication and Research Skills

- Academic and research morality
Scientific ethics
- Skills of presenting research results
- Writing a curriculum vitae
- How to write a thesis
- How to write a research manuscript
- Interview skills
- Writing scholarship applications

- Entrepreneurship

- Basic concepts of entrepreneurship, innovation, intellectual property, utilization of results
 - The Greek ecosystem of new entrepreneurship (4h)
 - Business creation
 - Legal issues
 - Choice of corporate form
- Funding from an investor
 - From the idea to the business plan
- Business model canvas
 - Business model design
- Pitching preparation
- Mentoring and pitching: develop your own ideas
- From lab to market – Case study
- Intellectual property legislation

Bibliography

Study and Communication Skills for the Biosciences 3e, Stuart Johnson and Jon Scott, Oxford University Press 2019

IMM123. Cooperative Training – Group Discussions – Journal Club

Duration: 14 weeks (4 weeks preparation and study of the papers, on week 5 presentations begin), ECTS: 5

Learning Outcomes: Upon completion of the course, the graduate students are expected to develop their critical skills in literature analysis and learn how to collaborate with classmates.

Syllabus

In ten consecutive weeks students with the aid of course coordinator will propose the reading, presentation and discussion of a chosen research article in the field of Immunobiology.

Bibliography

Published research.

IMM124. Research proposal – Designing a Research Project

Duration: 10 weeks, ECTS: 5

10-week project according to specific instructions. A research proposal template along with requirements needed will be provided.

Course Aims: The course aims to provide students with a critical understanding of research approach and methodology as applied to modern biomedical research. Students will have the opportunity to appraise different types of scientific research, and to examine critically the different steps within a research project. Students will demonstrate their understanding and competence through the development of the study design for their own research project, including hypothesis setting, literature review and project work plans. During the course, students will utilise the theoretical knowledge gained to critically review and synthesise the published literature, and to plan their upcoming research projects.

Intended Learning Outcomes of Course: By the end of this course students will be able to:

- critically analyse published literature in a research area, and from this ascertain a scientific question for a research project;
- develop hypotheses and design scientific experiments to address the hypotheses for the research project;
- critically evaluate scientific methods relevant to the research question;
- design a strategy for data analysis that leads to a defined outcome;
- design research in line with accepted research ethics, and legislation involving animal experimentation and research involving humans;
- select and succinctly summarise the key information in a complex research project, and effectively communicate this information to others;
- discuss and defend their research aims and approaches with in-depth awareness of the strengths and caveats of the research project

Timetable: This course consists of lectures, tutorials and supervisor meetings.

Assessment: Oral assessment and presentation - preparation of a scientific poster outlining the student's proposed project plus a 2-minute spoken summary of the poster (60%). Set exercise - viva-style examination of the student's understanding of and plans for their research project (40%).

IMM125. Laboratory training – Rotation 1

Duration: 3 months, ECTS: 5

10-week project in a laboratory of choice.

Course Aims: The course aims to provide students with an opportunity to perform a piece of original research to investigate a hypothesis or research questions within the subject area of the Masters programme. The project work will provide an opportunity for students to develop practical and/or technical skills, analyse data critically and draw conclusions, and suggest avenues for future research to expand their research findings.

IMM211. Laboratory training – Rotation 2

Duration: 3 months, ECTS: 5

10-week project in a laboratory of choice.

Course Aims: The course aims to provide students with an opportunity to perform a piece of original research to investigate a hypothesis or research questions within the subject area of the Masters programme. The project work will provide an opportunity for students to develop practical and/or technical skills, analyse data critically and draw conclusions, and suggest avenues for future research to expand their research findings.

IMM212. MSc Research Project & Thesis

Duration: 10 months, ECTS: 55

Prerequisite Courses: Successful completion of Year 1 studies

Intended Learning Outcomes of Course: By the end of this course students will be able to:

- critically design, plan and execute scientific experiments associated with the subject area of the Master's degree;
- develop and practice troubleshooting skills to address technical scientific and analytical problems;
- critically evaluate and analyse experimental data, and draw conclusions based on their findings;
- evaluate explanatory hypotheses and develop plans for further research, as appropriate to the topic chosen, identifying key areas where future research is needed;
- summarize and critique their own and prior research findings in oral presentations and communicate effectively with peers, supervisors and more senior colleagues;
- present research findings in the form of a critical written report, in correct scientific style using a range of appropriate computer software (e.g. Word, Reference Manager, Excel);
- take responsibility for the research project and associated resources with a degree of autonomy appropriate to the type of research;
- plan and manage time effectively by prioritising tasks and meeting deadlines;
- work co-operatively and effectively with colleagues to develop interpersonal and teamwork skills within a research environment, and reflect critically on their role and performance within the group.

Assessment: The project assessment will consist of the following components:

- Supervisor's report (35%) An assessment of the student's overall performance in the project will be provided by the project supervisor for specified criteria, using a written form with marking descriptors.
- Student's written report (50%) A written report of 10,000- 15,000 words formatted in appropriate scientific style, in the style of a scientific journal appropriate to the project research topic, to be submitted in the penultimate week of the project period. The report will be assessed by the Supervisor and an independent marker and the grade awarded will be an "agreed" mark.
- Oral presentation (15%) A short presentation of the project (followed by questions) to an audience consisting of fellow students and project supervisors in the final week of the course. The presentation will be assessed by two assessors (neither of whom will be the supervisor).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Οκτωβρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 5941

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 23085

Έγκριση Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις:

1. Του π.δ. 296/1973 (Α' 239) περί καθορισμού του τίτλου και της έδρας του εν Κρήτη ιδρυθέντος Πανεπιστημίου, το ν.δ. 114/1974 (Α' 310) περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του ν.δ. 87/1973 «περί ιδρύσεως Πανεπιστημίων εις Θράκην και εις Κρήτην» (Α' 159) και επεκτάσεως διατάξεων τινών αυτού εις άπαντα τα ΑΕΙ, τον ν. 259/1976 (Α' 25) περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί Πανεπιστημίων Θράκης και Κρήτης κειμένων διατάξεων,

2. των περ. θ) και κδ) της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131),

3. του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189),

4. του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) και ιδίως του άρθρου 16 και των άρθρων 79-89 αυτού,

5. του ν. 4653/2020 «Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων και άλλες διατάξεις» (Α' 12),

6. των άρθρων 75-80 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024 - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184), και την παρ. 5 του άρθρου 108 του ιδίου νόμου περί κατάργησης άρθρων του ν. 3861/2010 «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιο-

κητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις» (Α' 112).

Β. Τα έγγραφα και στοιχεία:

1. Την υπό στοιχεία 108169/Ζ1/21.8.2020 (Υ.Ο.Δ.Δ. 677) διαπιστωτική πράξη της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων για την εκλογή ως Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης του Καθηγητή της Ιατρικής Σχολής Γεωργίου Κοντάκη, με τετραετή θητεία από 1.9.2020 έως 31.8.2024.

2. Την υπό στοιχεία 108990/Ζ1/08.09.2022 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ρύθμιση των θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης» (Β' 4899).

3. Την υπό στοιχεία 119929/Ζ1/30.09.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 για τη συγκρότηση, οργάνωση και λειτουργία συλλογικών οργάνων των Α.Ε.Ι. και των ακαδημαϊκών μονάδων τους, την ανάδειξη των μονοπρόσωπων οργάνων των Α.Ε.Ι. και των ακαδημαϊκών μονάδων τους και λοιπά θέματα».

4. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

5. Την υπ' αρ. 20018/01.09.2022 (ΑΔΑ: 6ΖΚΛ469Β7Γ - 4ΨΧ) πράξη συγκρότησης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023.

6. Την υπ' αρ. 491/20.10.2022, θέμα Εκπαίδευσης και Έρευνας 1ο, (ΑΔΑ: ΡΠ4Τ469Β7Γ-ΤΨΛ) απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης για την Συγκρότηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

7. Το σχέδιο Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

8. Την εισήγηση της υπ' αρ. 3ης/14.02.2023 συνεδρίασης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης για το παρόν θέμα.

9. Την υπ' αρ. 496/16.02.2023, θέμα Εκπαίδευσης και Έρευνας 2ο, απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης σχετικά με την Έγκριση Κανονισμού Προ-

γραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

10. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού και του τακτικού προϋπολογισμού του Ιδρύματος, αποφασίζει:

Την έγκριση του Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, ως ακολούθως:

Κανονισμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

περί Μεταπτυχιακών Σπουδών

Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εξειδικεύουν και συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές και συγκεκριμένα τις διατάξεις του ν. 4957/2022 (Α' 141) και συμβάλλουν στη ρύθμιση με ενιαίο τρόπο των θεμάτων λειτουργίας των Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Κρήτης (Π.Κ.).

1. Σκοπός των Π.Μ.Σ.

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών εντάσσονται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Π.Κ., και περιλαμβάνονται στο πολυετές αναπτυξιακό πρόγραμμα κάθε Τμήματος.

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, στην ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών του οικείου Τμήματος.

2. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ελάχιστο αριθμό εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS) και ελάχιστη χρονική διάρκεια δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) επιπέδου επτά (7), σύμφωνα με το Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, δυνάμει του άρθρου 47 του ν. 4763/2020. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών οργανώνονται και λειτουργούν:

α) Σε αυτόνομα Τμήματα του Π.Κ. που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου,

β) σε μη αυτόνομα Τμήματα του Π.Κ. που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου, και τα οποία εξασφαλίζουν όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ., ιδίως σε προσωπικό, υλικοτεχνική υποδομή και εξοπλισμό όπως αυτές τεκμηριώνονται από τη μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας,

γ) σε Τμήματα του Π.Κ. σε συνεργασία με Τμήματα του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής,

δ) σε Τμήματα του Π.Κ. σε συνεργασία με Τμήματα αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων ή ερευνητικών οργανισμών της αλλοδαπής καθώς και με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς.

Το Π.Κ. δύναται να συμπράττει για την οργάνωση Π.Μ.Σ. με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, την Ακαδημία Αθηνών, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ενώσεις που λειτουργούν υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Σε περίπτωση συμπράξεων με φορείς που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., η ακαδημαϊκή και διοικητική λειτουργία του Π.Μ.Σ. ανήκει αποκλειστικά στο Π.Κ.

3. Επαγγελματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Πέραν των παραπάνω, ένα (1) ή περισσότερα Τμήματα του Π.Κ. δύνανται να οργανώνουν Επαγγελματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Π.Μ.Σ.) σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα ή τα Τμήματα με σκοπό την παροχή τυπικής εκπαίδευσης μεταπτυχιακού επιπέδου προς το προσωπικό φορέων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο υλοποίησης σύμβασης ή προγραμματικής συμφωνίας του Π.Κ. με φορέα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, ο οποίος αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 2

Συλλογικά και Μονοπρόσωπα όργανα για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές

1. Όργανα των Π.Μ.Σ.

Αρμόδια Όργανα για την ίδρυση ή τροποποίηση, οργάνωση και λειτουργία των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι:

1. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος, η οποία είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από τον νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα. Η Σύγκλητος του Π.Κ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) εγκρίνει την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,

β) Εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,

γ) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών ή διιδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,

δ) αποφασίζει την κατάργηση των Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Π.Κ.

2. Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών συγκροτείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης, κατόπιν πρότασης της Κοσμητείας κάθε Σχολής με την οποία υποδεικνύεται ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π με το αναπληρωματικό του και ένα (1) μέλος των ειδικών κατηγοριών προσωπικού (ΕΤΕΠ/ΕΔΙΠ/ΕΕΠ) με το αναπληρωματικό του, αντιστοίχως, και τον Αντιπρύτανη, που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά

θέματα, ως Πρόεδρο. Για τον σκοπό αυτό, η Κοσμητεία κάθε Σχολής δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος με την οποία καλούνται τα μέλη της Σχολής να υποβάλουν σύντομο βιογραφικό σημείωμα από το οποίο προκύπτει η εμπειρία στην οργάνωση, τη συμμετοχή ή και τη διδασκαλία σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών. Σε περίπτωση που η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αποβεί άκαρπη, η Κοσμητεία ορίζει τα προτεινόμενα μέλη. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Η λειτουργία της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης διέπεται από τους ακόλουθους κανόνες, εκτός αν υπάρχει διαφορετική νομοθετική ρύθμιση:

α) Η Επιτροπή συνεδριάζει μετά από πρόσκληση του προέδρου της, ο οποίος κατ'εξουσιοδότηση της συνεδριάζει. Κατά την πρώτη εκάστου ακαδημαϊκού έτους συνεδρίαση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται η ημέρα και η ώρα της εβδομάδας κατά την οποία, εφόσον υπάρχουν θέματα, συγκαλείται η Επιτροπή. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις μπορεί η Επιτροπή να συνεδριάζει και άλλη ημέρα και ώρα.

(β) Τα θέματα κατατίθενται στη Γραμματεία της Επιτροπής τουλάχιστον τέσσερις (4) ημέρες πριν από την ορισθείσα ημερομηνία συνεδρίασης, όπως αυτή προκύπτει από το ημερολόγιο συνεδριάσεων της Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση, η κατάθεση θέματος από το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος μπορεί να πραγματοποιηθεί και αργότερα, αλλά ο πρόεδρος της Επιτροπής δε δεσμεύεται ως προς την ένταξή του στην ημερήσια διάταξη της προσεχούς συνεδριάσεώς της, ιδίως όταν δεν υπάρχει επαρκής χρόνος μελέτης του θέματος από τα μέλη της.

(γ) Η πρόσκληση σε συνεδρίαση με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης μαζί με τις εισηγήσεις, αν υπάρχουν, και το αναγκαίο πληροφοριακό υλικό κοινοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον πρόεδρό της τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης. Εναλλακτικά, τα σχετικά έγγραφα μπορεί να αναρτώνται ταυτόχρονα με την πρόσκληση και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης σε ειδικό ιστότοπο, προσβάσιμο από όλα τα μέλη της Επιτροπής, τακτικά και αναπληρωματικά.

δ) Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης συζητούνται με τη σειρά που αναγράφονται. Με απόφαση της πλειοψηφίας των παρόντων η σειρά μπορεί να μεταβληθεί. Θέματα με επείγοντα χαρακτήρα μπορεί να συζητηθούν εκτός ημερήσιας διάταξης ύστερα από απόφαση των 3/5 των παρόντων μελών.

ε) Στην Επιτροπή μπορεί να καλούνται μέλη Δ.Ε.Π. των Τμημάτων ή των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων, χωρίς δικαίωμα ψήφου, προκειμένου να παράσχουν διευκρινίσεις επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Εισηγητής της ημερήσιας διάταξης είναι ο πρόεδρος ή μέλος του οργάνου που έχει οριστεί ως εισηγητής. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Λευκές ψήφοι και αποχές δεν προσμετρούνται στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του/της προέδρου.

Για την εκτέλεση των αποφάσεων μεριμνά ο πρόεδρος, ο οποίος μπορεί επίσης να συγκροτεί ομάδες εργασίας για τη μελέτη ή τη διεκπεραίωση ορισμένων θεμάτων.

(στ) Για κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά στα οποία καταχωρίζονται συνοπτικά ή και αυτούσια, αν συντρέχει λόγος, οι εισηγήσεις, οι προτάσεις, οι συζητήσεις και οι αποφάσεις. Σε αυτά καταχωρίζεται υποχρεωτικά και η γνώμη της μειοψηφίας. Ο Γραμματέας της Επιτροπής έχει την επιμέλεια από κοινού με τον πρόεδρο για την τήρηση των πρακτικών, τα οποία μετά την καθαρογραφή τους υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα δίχως άλλη επικύρωση.

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και επικουρεί τον αντιπρύτανη με την αντίστοιχη αρμοδιότητα στην άσκηση των καθηκόντων του. Κύριο έργο της είναι η γενική εποπτεία και η διασφάλιση της ποιότητας και κατ'επέκταση του κύρους των μεταπτυχιακών σπουδών του Π.Κ. Ειδικότερα, η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και όσες ορίζονται από τον παρόντα κανονισμό. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, μεταξύ άλλων:

(α) Εκπονεί πρότυπο σχέδιο εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και κανονιστικής απόφασης έγκρισης καθώς και πρότυπο σχέδιο προϋπολογισμού ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης για τα υπό έγκριση ή τροποποίηση Προγράμματα. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να επικαιροποιεί τα ανωτέρω πρότυπα σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(β) Παρακολουθεί και εποπτεύει την εφαρμογή της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής διδάκτρων. Ειδικότερα, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης αιτήσεων για την απαλλαγή φοιτητών από διδάκτρα, το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο του Προγράμματος, η διοικητική ευθύνη του οποίου ανήκει στο Π.Κ, κοινοποιεί αμελλητί στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, τον φάκελο με τις τυχόν απορριφθείσες από την Επιτροπή Ενστάσεων αιτήσεις, διασφαλίζοντας σε κάθε περίπτωση την προστασία των προσωπικών δεδομένων, προκειμένου η Επιτροπή να ασκήσει την αρμοδιότητά της. Σε περίπτωση διαπίστωσης από την Επιτροπή οποιασδήποτε παρατυπίας ως προς την εφαρμογή της διαδικασίας απαλλαγής από διδάκτρα όπως αυτή ρυθμίζεται από τη νομοθεσία και τον παρόντα κανονισμό, η Επιτροπή ενημερώνει αμελλητί τη Σύγκλητο.

γ) Παρακολουθεί την εφαρμογή από τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών της νομοθεσίας, των αποφάσεων και της τήρησης του παρόντος κανονισμού. Για τον σκοπό αυτό, το αποφασιστικό όργανο του Προγράμματος ανεξάρτητα από το αν αυτό εποπτεύεται διοικητικά από άλλο ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, κοινοποιεί στον αρμόδιο αντιπρύτανη και στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος κάθε τροποποίηση της απόφασης έγκρισης, συμπεριλαμβανομένου και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας.

δ) Η Επιτροπή δύναται να ζητήσει προκειμένου να ασκήσει τις εκ του νόμου και του παρόντος κανονισμού

προβλεπόμενες αρμοδιότητες κάθε στοιχείο ή πληροφορία από τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Σε κάθε περίπτωση, το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο του Προγράμματος έχει την ευθύνη της τήρησης των αρχών της διαφάνειας, της αξιοκρατίας και της χρηστής διοίκησης ως προς την οργάνωση και διοίκηση των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος, κύρια αρμοδιότητα της οποίας είναι η οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση των ΠΜΣ. Η Συνέλευση του Τμήματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

β) αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.,

γ) εισηγείται προς τη Σύγκλητο την έγκριση ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας λειτουργίας του Π.Μ.Σ.,

δ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ε) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,

στ) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.).

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. α) και δ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ του ν. 4957/2022. Σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. αρμόδιο όργανο αντί της Συνέλευσης του Τμήματος είναι η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.), η οποία αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων και συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή αρμόδιων οργάνων των συνεργαζόμενων φορέων. Ο ακριβής αριθμός των μελών της Επιτροπής και η εκπροσώπηση κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος ή Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αλλοδαπής και η διάρκεια της θητείας της καθορίζεται στο πρωτόκολλο συνεργασίας. Αν στο Π.Μ.Σ. συμμετέχουν φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών κάθε φορέας δύναται να εκπροσωπείται με ένα (1) μέλος, το οποίο αναδεικνύεται από το αρμόδιο όργανο του φορέα και συμμετέχει στο διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. Στην Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή του κατά περίπτωση αρμοδίου οργάνου.

Σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δύναται να συγκροτείται Σ.Ε., με διετή θητεία, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) από τα μέλη της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) Καταρτίζει τον αρχικό προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4957/2022 και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του Προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83 του ν. 4957/2022,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών. Στην Σ.Ε. δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι ή αφυπηρετησάντες Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

5. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Σε περίπτωση διατμηματικού, διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ένα (1) μέλος της ως Διευθυντής του Π.Μ.Σ. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δεν δικαιούνται αμοιβής ή οποιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της Σ.Ε., καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος, σε περίπτωση μονοτμηματικού Π.Μ.Σ.,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) ορίζεται ως Επιστημονικά Υπεύθυνος/η του έργου - προγράμματος έναντι του ΕΛΚΕ σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες. Με απόφαση του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου δύναται να ορίζεται και ένας αναπληρωτής Επιστημονικά Υπεύθυνος/η από τα μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα, στο οποίο ανήκει το Π.Μ.Σ.

Σε περίπτωση παραίτησης ή απώλειας για οποιοδήποτε λόγο του Διευθυντή του Προγράμματος, χρέη Διευθυντή αναλαμβάνει το αρχαιότερο μέλος ΔΕΠ κατά προτεραιότητα της βαθμίδας του Καθηγητή, του Αναπληρωτή, και εφόσον δεν υπάρχει, του μόνιμου Επίκουρου. Η αρχαιότητα καθορίζεται σύμφωνα με το ΦΕΚ διορισμού στην αντίστοιχη βαθμίδα. Ο ασκών χρέη Διευθυντή έχει τις αρμοδιότητες του Διευθυντή έως τον ορισμό τακτικού και ο οποίος πραγματοποιείται εντός τριών μηνών από την παραίτηση ή την απώλεια. Σε περίπτωση που έχει οριστεί αναπληρωτής Επιστημονικά Υπεύθυνος, τότε αυτοδικαίως αναλαμβάνει χρέη Διευθυντή έως τον ορισμό τακτικού Διευθυντή.

Άρθρο 3

Ίδρυση και Ανανέωση Λειτουργίας ΠΜΣ

1. Ίδρυση Π.Μ.Σ.

Με απόφαση της Συγκλήτου του Π.Κ., κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος ή των Τμημάτων σε περίπτωση κοινού ΠΜΣ και γνώμης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, εγκρίνεται η ίδρυση νέου Π.Μ.Σ. Η απόφαση ίδρυσης αποτελείται από δύο μέρη: τις γενικές κανονιστικές διατάξεις και τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του προγράμματος. Με την απόφαση ίδρυσης καθορίζονται όλα τα ζητήματα που διέπουν την οργάνωση, λειτουργία και διαχείριση του Π.Μ.Σ. και ρυθμίζονται κατ'ελάχιστον τα ακόλουθα:

Μέρος Α: Γενικές κανονιστικές αρχές,

α) ο τίτλος του Π.Μ.Σ. και του διπλώματος που απονέμεται,

β) η χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ., ή οποία δε δύναται να είναι μικρότερη από πέντε (5) έτη, με δυνατότητα παράτασης, και με την επιφύλαξη της μη

πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος,

γ) οι ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος,

δ) ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμεται ανά ειδίκευση του Π.Μ.Σ., εφόσον υπάρχουν περισσότερες από μια (1) ειδικεύσεις, και ο οποίος δεν δύναται να είναι μικρότερος από εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS), καθώς και ο αριθμός των ακαδημαϊκών εξαμήνων του προγράμματος,

ε) ο τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας των Π.Μ.Σ., διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης, ασύγχρονης ή μεικτής (blended learning) εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει,

ζ) η δυνατότητα παροχής του προγράμματος ως μερικής φοίτησης,

Μέρος Β: Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του προγράμματος,

α) το αντικείμενο και ο σκοπός του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του,

β) οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές και τα λοιπά κριτήρια που είναι απαραίτητα ή συνεκτιμώνται κατά τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων, καθώς και ο τρόπος απόδειξής τους,

γ) ο τρόπος αξιολόγησης των υποψηφίων, ο οποίος δύναται να περιλαμβάνει τη διενέργεια εξετάσεων, την αξιολόγηση φακέλου και την προσωπική συνέντευξη, καθώς και η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων,

δ) το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ανά ειδίκευση, οι τίτλοι και σύντομη περιγραφή (syllabus) των μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και κλινικών ασκήσεων του Π.Μ.Σ., η διεξαγωγή πρακτικής άσκησης, η εκπόνηση διπλωματικής διατριβής ή η διεξαγωγή άλλων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων που ορίζονται ως υποχρεωτικές ή επιλογής για την επιτυχή ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ., με αναφορά του αριθμού των πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS) που απονέμονται ανά περίπτωση,

ε) η επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος και η γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία δύναται να διαφέρει της ελληνικής,

στ) ο ανώτατος αριθμός εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών του, ή ο ανώτατος αριθμός εισακτέων ανά ειδίκευση του Π.Μ.Σ., εφόσον υφίστανται ειδικεύσεις,

ζ) οι πηγές χρηματοδότησης του Π.Μ.Σ. και το ύψος των τελών φοίτησης, εφόσον προβλέπονται,

η) τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των φοιτητών,

θ) η δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών με κριτήρια αριστείας, καθώς και παροχής ανταποδοτικών υποτροφιών,

ι) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του προγράμματος και τον κανονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

Η εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος συνοδεύεται απαραίτητως από:

α) Αναλυτικό προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας του προγράμματος,

στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος, το λειτουργικό του κόστος, όπως αμοιβές για τη διοικητική τεχνική υποστήριξη του προγράμματος, αμοιβές διδακτικού προσωπικού, δαπάνες μετακίνησης, εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής και λοιπές λειτουργικές δαπάνες,

β) μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας τού προς ίδρυση προγράμματος, στην οποία εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., η επιστημονική του συνοχή, η σύνδεσή του με τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Τμήματος που παρέχονται, το διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να διδάξει στο Π.Μ.Σ., το υφιστάμενο διδακτικό προσωπικό του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο, καθώς και το λοιπό προσωπικό που πρόκειται να υποστηρίξει την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ., η υλικοτεχνική υποδομή, ο εξοπλισμός, οι κτιριακές και εργαστηριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του προγράμματος,

γ) σε περίπτωση ΠΜΣ με εξ' αποστάσεως ή υβριδική εκπαιδευτική διαδικασία στην εισήγηση πρέπει να συμπεριλαμβάνεται και έκθεση που θα εμπεριέχει ανάλυση των μεθόδων της εξ αποστάσεως οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό, τις τυχόν μεθόδους ψηφιακής αξιολόγησης των φοιτητών και το ψηφιακό υλικό αξιολόγησης, την υλικοτεχνική υποδομή του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) για την υποστήριξη προγραμμάτων σπουδών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις ψηφιακές δεξιότητες του διδακτικού προσωπικού.

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας ίδρυσης Π.Μ.Σ. και η έναρξη λειτουργίας του προϋποθέτει την προηγούμενη πιστοποίησή του από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ. Α.Α.Ε.) σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4653/2020 (Α' 12).

Άρθρο 4

Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας και Σύμβαση Συνεργασίας

1. Ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας Π.Μ.Σ.

Σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) το οποίο εγκρίνεται από τις οικείες Συγκλήτους και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων ή οργανισμών μετά από εισήγηση του επισπεύδοντος Τμήματος. Το Ε.Π.Σ. πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία των παρ. 3 και 4 του άρθρου 80 του ν. 4957/2022 καθώς και κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

α) Τις υποχρεώσεις κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος ή Φορέα ως προς το ανθρώπινο δυναμικό, ήτοι την κατανομή του διδακτικού φόρτου, και τις υποδομές που θα διαθέσει για την ομαλή λειτουργία του προγράμματος,

β) τη μεθοδολογία κατανομής των πόρων του Π.Μ.Σ. μεταξύ των συνεργαζομένων φορέων και Τμημάτων,

γ) τη ρύθμιση θεμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας από το παραγόμενο ερευνητικό έργο στα πλαίσια του Π.Μ.Σ. λαμβάνοντας υπόψη τον κανονισμό δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του Π.Κ.,

δ) τον αριθμό των μελών της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, τη διάρκεια της θητείας της, τη συμμετοχή και την εκπροσώπηση κάθε συνεργαζόμενου Τμήματος ή και φορέα στα όργανα του Π.Μ.Σ.,

ε) τη διαδικασία ανάδειξης του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., στ) το Τμήμα που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος.

2. Σύμβαση συνεργασίας Ε.Π.Μ.Σ.

Στην περίπτωση Επαγγελματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Π.Μ.Σ.) υπογράφεται σύμβαση μεταξύ του Π.Κ. και του φορέα χρηματοδότησης, στην οποία κατ' ελάχιστο καθορίζονται τα ακόλουθα:

α) Το αντικείμενο και ο σκοπός του Π.Μ.Σ., τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού,

β) η χρονική διάρκεια του Π.Μ.Σ., η οποία δύναται να είναι και μικρότερη των πέντε (5) ετών,

γ) ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος, ο οποίος δύναται να διαφέρει μεταξύ των ακαδημαϊκών ετών αν το πρόγραμμα παρέχεται για περισσότερα από ένα (1) ακαδημαϊκά έτη,

δ) θέματα σχετικά με τη χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. και την οικονομική διαχείριση των πόρων του για την επίτευξη του σκοπού του,

ε) τα κριτήρια εισαγωγής των φοιτητών, οι οποίοι πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον κάτοχοι τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

Η παραπάνω σύμβαση δύναται να καθορίζει τη δυνατότητα συμμετοχής τρίτων φυσικών προσώπων, πλην του προσωπικού του εν λόγω φορέα. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να καθορίζονται στη σύμβαση αναλυτικά οι τυχόν προϋποθέσεις συμμετοχής τους.

Άρθρο 5

Εσωτερικός Κανονισμός των ΠΜΣ

1. Περιεχόμενα Εσωτερικού Κανονισμού Σπουδών

Τα Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΠΚ) συντάσσουν οικείο Εσωτερικό Κανονισμό Σπουδών που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ίδρυσης, και ο οποίος εξειδικεύει τα σχετικά άρθρα του παρόντος Εσωτερικού Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και περιέχει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

α) Τις κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές και τα λοιπά κριτήρια που είναι απαραίτητα ή συνεκτιμώνται κατά τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων, καθώς και ο τρόπος απόδειξής τους,

β) τον τρόπο αξιολόγησης καθώς και τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων,

γ) την επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος,

δ) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των φοιτητών,

ε) τις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης των επιδόσεων και τους κανόνες των εξετάσεων,

στ) τις προϋποθέσεις διαγραφής φοιτητών από το Π.Μ.Σ.,

ζ) την δυνατότητα χορήγησης υποτροφιών με κριτήρια αριστείας, καθώς και παροχής ανταποδοτικών υποτροφιών,

η) την δυνατότητα παροχής του προγράμματος ως μερικής φοίτησης,

θ) σε περίπτωση Π.Μ.Σ με τέλη φοίτησης θα πρέπει να ορίζονται οι διαδικασίες και το χρονοδιάγραμμα των πληρωμών,

ι) σε περίπτωση ξενόγλωσσου Π.Μ.Σ., ο οικείος Εσωτερικός Κανονισμός Σπουδών συντάσσεται στην επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος,

ια) σε περίπτωση που προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης Πρακτικής Άσκησης ως υποχρεωτικού μαθήματος ή μαθήματος επιλογής, πρέπει να προσδιορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησής της,

ιβ) ρύθμιση θεμάτων προστασίας και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

ιγ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του προγράμματος που δεν ορίζεται με από τον Εσωτερικό Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Κ. και την κείμενη νομοθεσία.

2. Πρακτική Άσκηση

α) Σε διακριτό άρθρο του εσωτερικού κανονισμού και του οδηγού σπουδών του Π.Μ.Σ. καθορίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης, όπως η υποχρεωτική ή μη διεξαγωγή της για την απονομή του τίτλου σπουδών, το σύνολο των ωρών πρακτικής άσκησης, η χρονική της διάρκεια σε ημερολογιακούς μήνες, η περίοδος υλοποίησής της σύμφωνα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών, καθώς και οι ελάχιστες προϋποθέσεις ακαδημαϊκής προόδου που πρέπει να πληρούνται πριν από την έναρξη διεξαγωγής της.

β) Εάν η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική, αλλά μάθημα ελεύθερης επιλογής, με τον εσωτερικό κανονισμό του προγράμματος σπουδών δύναται να καθορίζονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής εάν ο αριθμός των διαθέσιμων θέσεων πρακτικής άσκησης δεν επαρκεί για την κάλυψη του συνόλου των αιτήσεων των ενδιαφερομένων φοιτητών του προγράμματος.

3. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών στην περίπτωση διατμηματικών ή διδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ., μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. εγκρίνεται ο οικείος Εσωτερικός Κανονισμός Σπουδών του Π.Μ.Σ., ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ίδρυσης.

4. Σε κάθε περίπτωση ο Εσωτερικός Κανονισμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Κ. υπερισχύει του οικείου Εσωτερικού Κανονισμού Σπουδών των Π.Μ.Σ.

Άρθρο 6

Ειδικεύσεις - Κατευθύνσεις των ΠΜΣ

1. Ανώτατος Αριθμός Εξειδικεύσεων ανά Π.Μ.Σ.

α) Ο ανώτατος αριθμός των ειδικεύσεων ανά Π.Μ.Σ. του Π.Κ. ορίζεται σε τέσσερις (4).

2. Ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμεται ανά ειδίκευση Π.Μ.Σ., εφόσον υπάρχουν περισσότερες από μια (1) ειδικεύσεις, δε δύναται να είναι μικρότερος από εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (ECTS), όπως αντιστοίχως και ο αριθμός των ακαδημαϊκών εξαμήνων του προγράμματος δε δύναται να είναι μικρότερος του δύο (2).

Άρθρο 7

Εισακτέοι στα ΠΜΣ

1. Εισακτέοι και ειδικότητες που γίνονται δεκτές

Στα ΠΜΣ που οργανώνει, συμμετέχει ή συμπράττει το Πανεπιστήμιο Κρήτης γίνονται δεκτοί κάτοχοι πτυχίων του πανεπιστημιακού ή του πρώην τεχνολογικού τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, ή ακαδημαϊκά αναγνωρισμένων τίτλων ανώτατων ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

α) Στην απόφαση ίδρυσης του Προγράμματος δύναται να προσδιορίζονται οι ειδικότητες πτυχιούχων - εφόσον απαιτείται από το αντικείμενο του Προγράμματος - που γίνονται δεκτοί και οι οποίες δύνανται να εξειδικεύονται περαιτέρω στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΜΣ.

β) Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός εισακτέων στο Πρόγραμμα, ο οποίος μπορεί να εξειδικεύεται ανά κατεύθυνση, εφόσον αυτές προβλέπονται, καθώς και η τυχόν υπέρβασή του για λόγους ισοβαθμίας. Καθ' υπέρβασιν του αριθμού των εισακτέων μπορεί να εισάγονται και υπότροφοι του ΙΚΥ ή άλλων διεθνών οργανισμών.

γ) Στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Προγράμματος μπορεί να ορίζεται ως προϋπόθεση για τη λειτουργία τού προς προκήρυξη κύκλου μαθημάτων και ο ελάχιστος αριθμός επιτυχόντων, πρόνοια η οποία αναφέρεται υποχρεωτικά στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, και αιτιολογείται στον εσωτερικό κανονισμό του ΠΜΣ.

2. Ανώτατος και κατώτατος αριθμός εισακτέων

Στην απόφαση ίδρυσης των Π.Μ.Σ. ρυθμίζονται ο ανώτατος και κατώτατος αριθμός εισακτέων. Τα κριτήρια καθορισμού του ανώτατου και του κατώτατου αριθμού εισακτέων είναι ενδεικτικά τα ακόλουθα:

i) Το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.,

ii) ο διεθνής χαρακτήρας του Π.Μ.Σ. (π.χ. ξενόγλωσσο μεταπτυχιακό),

iii) ο αριθμός των ειδικεύσεων,

iv) η ζήτηση στην αγορά εργασίας με βάση τη μελέτη βιωσιμότητας,

v) η αναλογία διδασκόμενων - διδασκόντων,

vi) υποδομές.

Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των εισακτέων ανά Π.Μ.Σ., ανά έτος που οργανώνει το Π.Κ. δεν μπορεί να υπερβαίνει τους εκατόν είκοσι (120), ενώ δεν μπορεί να είναι μικρότερος από πέντε (5).

Άρθρο 8

Διαδικασίες επιλογής και εγγραφής εισακτέων στα ΠΜΣ

1. Προσκλήσεις - δημοσιότητα

α) Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναρτάται στον ιστότοπο του Προγράμματος και του Ιδρύματος ή των Ιδρυμάτων με τα οποία συνεργάζεται ή συμπράττει το Πρόγραμμα, κοινοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο ιδίως: στα άλλα Α.Ε.Ι. της χώρας, επιστημονικούς φορείς και επαγγελματικές ενώσεις, διεθνείς οργανισμούς, και δημοσιεύεται εφόσον προβλέπεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Προγράμματος στον ημερήσιο τύπο.

β) Στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα κριτήρια και εν γένει η διαδικασία

σία επιλογής των υποψηφίων, οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής αιτήσεων και ο τρόπος κατάθεσής τους, οι προθεσμίες υποβολής ενστάσεων και ανακοίνωσης των τελικών αποτελεσμάτων, τα στοιχεία ηλεκτρονικής ή και τηλεφωνικής επικοινωνίας με την υπηρεσία διοικητικής υποστήριξης του Προγράμματος.

2. Διαδικασίες και κριτήρια επιλογής

α) Σε διακριτό άρθρο του εσωτερικού κανονισμού του ΠΜΣ προσδιορίζονται υποχρεωτικά τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, η κλίμακα βαθμολογίας, οι τυχόν συντελεστές βαρύτητας ανά κριτήριο επιλογής καθώς και το επίπεδο γλωσσομάθειας ως προς τη γλώσσα του προγράμματος καθώς και της πρώτης ή και της δεύτερης ξένης γλώσσας - εφόσον απαιτείται ή αξιολογείται επιπρόσθετα - όπως αυτό προσδιορίζεται από το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (CEF) και την κείμενη νομοθεσία.

β) Ως κριτήρια επιλογής προσδιορίζονται ενδεικτικά τα ακόλουθα:

(i) Ο βαθμός πτυχίου ή και δεύτερου τίτλου σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης εφόσον απαιτείται ή αξιολογείται επιπρόσθετα. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο τίτλος αποκτήθηκε στην αλλοδαπή θα πρέπει να είναι ακαδημαϊκά αναγνωρισμένος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

(ii) τα μαθήματα που κρίνονται ως συναφή με το αντικείμενο του Προγράμματος,

(iii) η τυχόν διπλωματική (πτυχιακή) εργασία του υποψηφίου,

(iv) οι τυχόν δημοσιεύσεις του υποψηφίου σε διεθνή περιοδικά με κριτές ή/και η συμμετοχή του σε συνέδρια,

(v) η συναφής με το αντικείμενο του Προγράμματος επαγγελματική δραστηριότητα, όπως αποδεικνύεται με τις σχετικές συμβάσεις, ή και ερευνητική εμπειρία του υποψηφίου, ενδεικτική περιγραφή της οποίας αναφέρεται στο οικείο άρθρο του εσωτερικού κανονισμού του ΠΜΣ.,

(vi) βραβεία ή έπαινοι ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας του/της υποψηφίου/ας,

(vii) η επίδοση των υποψηφίων σε γραπτή αξιολόγηση, καθώς και ο προσδιορισμός κατώτατης βάσης επιτυχίας,

(viii) η συνέντευξη του υποψηφίου,

(ix) συστατικές επιστολές καθώς και τρόπος αποστολής τους.

γ) Τα κριτήρια, ο τρόπος αξιολόγησής τους ή ο αλγόριθμος, που τυχόν χρησιμοποιείται σε περίπτωση συνδυασμού κριτηρίων, μέσω του οποίου προκύπτει ο τελικός βαθμός επιτυχίας, περιγράφονται αναλυτικά στον κανονισμό Σπουδών του Π.Μ.Σ., αναγράφονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή υποψηφίων, και αναρτώνται σε διακριτή ενότητα στον ιστότοπο του Προγράμματος.

δ) Στον κανονισμό Σπουδών του Π.Μ.Σ. περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση ενστάσεων ως προς τη διαδικασία της επιλογής.

ε) Το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο του Προγράμματος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ορίζει τον χρόνο και τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής αιτήσεων για την εισαγωγή στο Πρόγραμμα καθώς και, αν αυτές προβλέπονται, τις ημερομηνίες των συνεντεύξεων ή εξετάσεων, συγκροτεί την Επιτροπή Επιλογής ή και

τις υποομάδες αξιολόγησης των επιμέρους κριτηρίων όπως αυτά προσδιορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Προγράμματος. Το πρακτικό της επιτροπής, υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη, διαβιβάζεται με ευθύνη του προέδρου του στο αρμόδιο αποφασιστικό όργανο σε εύλογο χρόνο και οπωσδήποτε εντός των προθεσμιών που έχουν προσδιοριστεί από αυτό. Το αποφασιστικό όργανο εγκρίνει και επικυρώνει τα τελικά αποτελέσματα. Οι επιτυχόντες κατατάσσονται κατά φθίνουσα σειρά επιτυχίας και οι επιλαχόντες αντιστοίχως.

στ) Στον ιστότοπο του Προγράμματος καθώς και με ηλεκτρονική αλληλογραφία ανακοινώνονται τα τελικά αποτελέσματα για τη δημοσιοποίηση των οποίων τηρούνται σε κάθε περίπτωση οι κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων, και καλούνται οι επιτυχόντες/ούσες εντός προθεσμίας να εγγραφούν στο Πρόγραμμα.

3. Εγγραφές

Οι επιλεγέντες μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται εντός προθεσμίας που καθορίζεται από την υπηρεσία διοικητικής υποστήριξης του Προγράμματος να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ.

α) Η εγγραφή μπορεί να πραγματοποιείται με φυσική παρουσία ή μέσω πληροφοριακού συστήματος, πιστοποιημένου από την αρμόδια υπηρεσία του Ιδρύματος ή των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων. Τα δικαιολογητικά εγγραφής καθορίζονται από τον οικείο εσωτερικό κανονισμό του Π.Μ.Σ. και την κείμενη νομοθεσία. Οι επιτυχόντες καταχωρίζονται στο φοιτητολόγιο και παραλαμβάνουν με κάθε πρόσφορο τρόπο ο οποίος διασφαλίζει το απόρρητο της επικοινωνίας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τους κωδικούς πρόσβασης, τον αριθμό μητρώου, την ιδρυματική ηλεκτρονική διεύθυνση και τον ψηφιακό Οδηγό Σπουδών.

β) Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την υποστήριξη των αλλοδαπών μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Για τον σκοπό αυτό το Πρόγραμμα συνεργάζεται καθόλη τη διάρκεια των σπουδών τους με τη Μονάδα Υποστήριξης Αλλοδαπών Φοιτητών και μεριμνά για την ομαλή τους ένταξη στο ακαδημαϊκό περιβάλλον.

γ) Για τους επιτυχόντες που ανήκουν στην κατηγορία ΑμΕα ή ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, το Πρόγραμμα συνεργάζεται με τη Μονάδα Ισότητας Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.

δ) Εφόσον επιτυχόν στο Πρόγραμμα ενημερώσει εγγράφως ή ηλεκτρονικά τη μονάδα διοικητικής υποστήριξης του Προγράμματος ότι δεν επιθυμεί εν τέλει να εγγραφεί, ή παρέλθει η ημερομηνία εγγραφής, και διαπιστωμένα η μη εγγραφή του επιτυχόντος δεν οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, τότε με απόφαση του αρμοδίου οργάνου οι κενές θέσεις επιτυχόντων δύναται να καλυφθούν από τους επιλαχόντες εφόσον υπάρχουν.

Άρθρο 9

Οικονομική διαχείριση ΠΜΣ και τέλη φοίτησης

1. Πόροι Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.)

Οι πόροι ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να προέρχονται από:

α) Τέλη φοίτησης,
β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
γ) κληροδοτήματα,
δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

2. Τέλη Φοίτησης

Στο Π.Κ. λειτουργούν Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών με ή χωρίς τέλη φοίτησης.

Σε όσα προγράμματα προβλέπεται η καταβολή τελών φοίτησης, η πολιτική προσδιορισμού τους καθορίζεται από το εκάστοτε Π.Μ.Σ. του Τμήματος.

α) Το ανώτατο όριο τελών φοίτησης, κατ' έτος, των Π.Μ.Σ. που λειτουργούν στον Π.Κ. για τους εισακτέους που προέρχονται από χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) καθορίζεται σε εννιά χιλιάδες ευρώ (9.000), ενώ για εισακτέους που προέρχονται από χώρες εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ανέρχεται σε δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (15.000).

Στην περίπτωση Επαγγελματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Π.Μ.Σ.) τα τέλη φοίτησης όπως ρυθμίζονται στη σύμβαση συνεργασίας δεν υπόκεινται στον παραπάνω περιορισμό.

β) Το ύψος των προβλεπόμενων τελών φοίτησης για το σύνολο του προγράμματος καθορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του κάθε Π.Μ.Σ. με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

i) Το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ο διεθνής του χαρακτήρας (π.χ. ξενόγλωσσο μεταπτυχιακό).

ii) Το κόστος λειτουργίας όπως προκύπτει από τη μελέτη βιωσιμότητας. Ενδεικτικά στοιχεία που επηρεάζουν το κόστος λειτουργίας είναι:

- Η διάρκεια των σπουδών, προσφερόμενα ECTS ,
- η οργάνωση της διδασκαλίας (φυσική παρουσία, εξ αποστάσεως, διδάσκοντες, επίβλεψη, κ.τ.λ.),
- η πρόβλεψη εργαστηριακής ή/και κλινικής εκπαίδευσης (κόστος αναλωσίμων, εξοπλισμός/λογισμικό, κ.τ.λ.),
- η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. από άλλες πηγές (π.χ. δωρεές),
- Υποτροφίες.

iii) Ποιοτικοί δείκτες της παρεχόμενης εκπαίδευσης (π.χ. αναλογία διδασκομένων - διδασκόντων, κινητικότητα διδασκομένων, έκθεση σε διεθνές περιβάλλον, επιστημονικές δημοσιεύσεις, προβολή αποτελεσμάτων, κ.τ.λ.).

γ) Στον οικείο εσωτερικό κανονισμό των Π.Μ.Σ. ή στην απόφαση ίδρυσης δύναται να παρέχεται η δυνατότητα τμηματικής καταβολής των τελών φοίτησης. Η καταβολή των τελών φοίτησης γίνεται στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Π.Κ., ο οποίος είναι αρμόδιος για τη διαχείρισή τους.

δ) Στα Π.Μ.Σ. με τέλη φοίτησης παρέχεται η δυνατότητα απαλλαγής από αυτά σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Οικονομική συνεργασία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Είναι δυνατή η οικονομική συνεργασία μεταξύ Π.Μ.Σ. μέσω της ίδρυσης ενός κοινού έργου - προγράμματος, που χρηματοδοτείται από πόρους των Π.Μ.Σ. με σκοπό

την κάλυψη κοινών αναγκών και δράσεων των Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής.

Το πρόγραμμα είναι χωρίς σαφή ημερομηνία λήξης, διαθέτει αυτοτελή προϋπολογισμό και χρηματοδοτείται ετησίως από μέρος των εσόδων των λειτουργούντων Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής, που διατίθενται προς αυτό για δαπάνες που έχουν ως στόχο την κάλυψη κοινών αναγκών. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η χρηματοδότηση του προγράμματος με το υπόλοιπο ταμειακών διαθεσίμων Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει επιτυχώς ολοκληρωθεί και για τα οποία δεν προκύπτει άλλη οικονομική υποχρέωση.

α) Το ανώτατο ποσοστό επί των συνολικών ετήσιων εσόδων κάθε Π.Μ.Σ. που δύναται να διατίθεται προς το κοινό έργο- πρόγραμμα της προηγούμενης παραγράφου είναι 10%.

β) Με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών, κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών Π.Μ.Σ. που συνεργάζονται, εγκρίνεται η αποδοχή διαχείρισης του κοινού προγράμματος και το ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων του Π.Μ.Σ. με το οποίο χρηματοδοτείται το πρόγραμμα και καθορίζεται ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου, που είναι ένας (1) εκ των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. τα οποία χρηματοδοτούν το έργο-πρόγραμμα. Η διενέργεια δαπανών πραγματοποιείται κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το πρόγραμμα.

4. Αμοιβές διδασκόντων

Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με την ισχύουσα κάθε φορά κανονιστική απόφαση της Συγκλήτου προσδιορίζονται τα ανώτατα όρια αμοιβής των διαφόρων κατηγοριών διδασκόντων ανά διδακτική ώρα και ανά κατηγορία εκπαιδευτικού προγράμματος στο Πανεπιστήμιο Κρήτης.

α) Οι διδάσκοντες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022. Το ως άνω εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους. Δεν επιτρέπεται η απασχόληση μελών Δ.Ε.Π. αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής.

β) Η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και πρακτικής άσκησης δύναται να αμειφθεί με την προϋπόθεση της σχετικής πρόβλεψης στον εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ., εφόσον οι ώρες που απασχολούνται ξεπερνούν τις κατά νόμο υποχρεώσεις.

γ) Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 83 του ν. 4957/2022, δύναται να ανατεθεί επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής. Μετά από εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. εκδίδεται πρόσκληση προς τους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής με απόφαση της Συνέλευ-

σης του οικείου Τμήματος σε αντικείμενο συναφές με το παρεχόμενο επικουρικό διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στην Γραμματεία του οικείου Τμήματος και εξετάζονται από τη Σ.Ε., η οποία εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος ή στην Ε.Π.Σ. σε περίπτωση διατμηματικού - διιδρυματικού ή Κοινού Π.Μ.Σ.. Αυτή με απόφασή της αναθέτει το επικουρικό διδακτικό έργο. Ως ανώτατο όριο ωριαίας αντιμισθίας για την ανάθεση επικουρικού διδακτικού έργου στους υποψήφιους διδάκτορες ορίζεται ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της αμοιβής των μεταδιδασκόντων, όπως αυτό προβλέπεται στον εκάστοτε Κανονισμό αποδοχών για την παροχή διδακτικού έργου του Π.Κ.

Άρθρο 10

Διδάσκοντες στα ΠΜΣ

1. Ανάθεση διδακτικού έργου

Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται από το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο του Π.Μ.Σ. κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον υφίσταται, άλλως του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Π.Κ. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής, υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Ειδικότερες προϋποθέσεις σχετικά με την ανάθεση του διδακτικού έργου δύναται να ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και ειδικότερα στον Εσωτερικό Κανονισμό.

Άρθρο 11

Οργάνωση της Διδασκαλίας

1. Θέματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

α) Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των Π.Μ.Σ. του Π.Κ. δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης όπως σύγχρονη, ασύγχρονη και μεικτό σύστημα (blended learning). Στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. προσδι-

ρίζεται ρητά ο τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει. Αν η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων αποκλειστικά ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

β) Στα Π.Μ.Σ. του Π.Κ. που η διδασκαλία προβλέπεται να είναι αποκλειστικά δια ζώσης, δύναται με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Ε.Π.Σ. σε περίπτωση διατμηματικού ή διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., να προσφερθούν μαθήματα με σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ. Μεγαλύτερη του ως άνω ποσοστού μεταβολή προϋποθέτει τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

2. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS).

α) Σε κάθε μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα που προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών αποδίδονται πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με το σύστημα του ECTS.

Σύμφωνα με το σύστημα ECTS ως πιστωτικές μονάδες αναφέρονται ώρες συνολικής εκπαιδευτικής δραστηριότητας ανά μάθημα που συμπεριλαμβάνουν συνολικά:

i) τις ώρες των διαλέξεων,

ii) τις ώρες της μελέτης και εκπόνησης εργασιών,

iii) τις ώρες των εξετάσεων (τελικές και πρόοδοι), συμπεριλαμβανομένων και των εκτιμώμενων ωρών προετοιμασίας,

iv) τις ώρες παρακολούθησης σεμιναρίων ή διαλέξεων από επισκέπτες καθηγητές που συμπεριλαμβάνονται στο μάθημα,

v) τις ώρες γραφείου/αλληλεπίδρασης με τους διδάσκοντες.

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία η καθιερωμένη αναλογία συνίσταται σε μία (1) Πιστωτική Μονάδα (ECTS) ανά 25 ώρες μαθησιακού φόρτου. Ενδεικτικά ένα μάθημα με τρεις (3) ώρες διαλέξεων ανά εβδομάδα, πέντε (5) ώρες μελέτη ανά εβδομάδα και τελική εξέταση τριών (3) ωρών με προετοιμασία σαράντα (40) ωρών (5 ημέρες) αντιστοιχεί σε δεκατρείς (13) εβδομάδες x (3 ώρες/εβδομάδα + 5 ώρες/εβδομάδα) + 43 ώρες = 147 ώρες που αντιστοιχούν σε περίπου 6 ECTS.

β) Αρμόδια όργανα για τον καθορισμό των ECTS ανά εκπαιδευτική/ερευνητική δραστηριότητα είναι η Συνέλευση του Τμήματος ή η Ε.Π.Σ. σε περίπτωση διατμηματικού ή διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Κ. δύναται αιτιολογημένα να ζητά την αναλυτική τεκμηρίωση ή ακόμη και τον επαναπροσδιορισμό των ECTS σε ένα Π.Μ.Σ. σε περίπτωση που παρατηρείται σημαντική απόκλιση: i) από τους κανόνες που περιγράφονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου ή ii) από την πρακτική που ακολουθείται σε συναφούς αντικείμενου μαθήματα/εκπαιδευτικές δραστηριότητες Π.Μ.Σ. της ίδιας Σχολής.

γ) Η αναγραφή των ECTS είναι υποχρεωτική σε κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό κείμενο που αναφέρεται ή περιγράφει το πρόγραμμα σπουδών. Ειδικότερα, στο πρόγραμμα σπουδών δύναται:

α) Να προβλέπεται η απόδοση συγκεκριμένων πισωτικών μονάδων και στα επιμέρους στάδια εκπόνησης της τελικής μεταπτυχιακής εργασίας, τα οποία έχουν οριστεί σαφώς στον κανονισμό του προγράμματος και καταχωρίζονται στο πληροφοριακό σύστημα ως αυτοτελείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

β) Να προβλέπεται ότι μέρος των ECTS μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας καταγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος. Για παράδειγμα, η εκπόνηση Πρακτικής Άσκησης με υποθετική διάρκεια τριών (3) μηνών και οκτάωρη απασχόληση ανά ημέρα, αντιστοιχεί σε τουλάχιστον τετρακόσιες ογδόντα (480) ώρες απασχόλησης σύμφωνα με τον τυπικό υπολογισμό της παρ. 2 του παρόντος άρθρου και ισοδυναμεί με δεκαεννέα (19) ECTS. Σε αυτή την περίπτωση δύναται τα δέκα (10) ECTS να λαμβάνονται υπόψη στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ενώ τα υπόλοιπα εννέα (9) ECTS να καταγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος.

3. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.)

Εφόσον στον εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. περιλαμβάνεται ως υποχρεωτική η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να εκπονήσει, και με επιτυχία να υποστηρίξει, τη μεταπτυχιακή διπλωματική του εργασία, όπως ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. προσδιορίζεται η γλώσσα ή οι γλώσσες εκπόνησης και υποστήριξης της Διπλωματικής εργασίας, η οποία δύναται να διαφέρει της ελληνικής.

Σχετικά με την ανάληψη, εκπόνηση και υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας ορίζονται τα εξής:

α) Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. προβλέπονται αναλυτικά οι διαδικασίες αίτησης και υποβολής θέματος διπλωματικής εργασίας. Το θέμα της προτεινόμενης διπλωματικής εργασίας πρέπει να εντάσσεται στο αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ειδικότερα της ειδίκευσης που έχει επιλέξει ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια και να αξιοποιεί τις γνώσεις που έως τώρα αποκτήθηκαν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα υποβολής πρότασης θέματος Μ.Δ.Ε. εφόσον έχει ολοκληρώσει με επιτυχία τα μαθήματα που ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Π.Μ.Σ., εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.. Αναφορικά με τη διαδικασία ανάθεσης διπλωματικής εργασίας, ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια συνιστάται να υποβάλει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. αίτηση προς τη Σ.Ε ή στην Ε.Π.Σ. σε περίπτωση διδρυματικού ή διατμηματικού Π.Μ.Σ, στην οποία κατ' ελάχιστο αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής, μια σύντομη περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων καθηγητής/τρια καθώς και τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής που θα πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Το θέμα της εργασίας και η Τριμελής Επιτροπή εγκρίνονται από τη Συνέλευση ή την Ε.Π.Σ. σε περίπτωση διδρυματικού ή διατμηματικού Π.Μ.Σ, έπειτα από τεκμηριωμένη εισήγηση για τη συνάφεια του αντικειμένου της Μ.Δ.Ε με το περιεχόμενο σπουδών του Π.Μ.Σ. και την επιστημονική ειδικότητα των μελών της Τριμελούς Επιτροπής.

β) Σε περίπτωση που δεν κατατεθεί πρόταση θέματος εντός των χρονικών ορίων που ορίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό, και δεν προβλέπεται η σχετική διαδικασία στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ., η Σ.Ε. ή η Ε.Π.Σ. δύναται να ορίζει τον Επιβλέποντα Καθηγητή, ο οποίος απαιτείται να είναι μέλος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, καθώς και τα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς, που στη συνέχεια σε συνεννόηση με τον φοιτητή θα ορίσουν το θέμα.

4. Επίβλεψη διπλωματικών εργασιών

α) Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία έχουν οι διδάσκοντες των περ. α) έως στ) της παρ. 1 του άρθρου 10 του παρόντος κανονισμού υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

β) Μετά από αιτιολογημένη εισήγηση και απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Π.Μ.Σ. δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε όσους/όσες εμπíπτουν στις περ. α) έως στ) της παρ. 1 του άρθρου 10 του παρόντος κανονισμού, αλλά δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

γ) Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. δύναται να προβλέπονται ανώτατα όρια για τον αριθμό διπλωματικών εργασιών που μπορεί να επιβλέπει ταυτόχρονα ένας διδάσκων ως επόπτης.

δ) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις απώλειας, αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης καθηκόντων επίβλεψης ή σπουδαιού λόγου, είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από εισήγηση της Σ.Ε και απόφαση της Συνέλευσης ή της Ε.Π.Σ. κατά περίπτωση.

Παρουσίαση και ολοκλήρωση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Η διαδικασία υποστήριξης της Μ.Δ.Ε., εφόσον προβλέπεται, περιγράφεται στον Εσωτερικό Κανονισμό εκάστου Π.Μ.Σ.

Μετά την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε. ο μεταπτυχιακός φοιτητής υποβάλλει στον Επιβλέποντα και στα άλλα δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής αντίγραφο της τελικής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Εφόσον διατυπωθεί θετική κρίση από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ή τη Σ.Ε. ή την Ε.Π.Σ. η ημερομηνία και ο τόπος της δημόσιας υποστήριξης/αξιολόγησής της. Μετά την παρουσίαση - υποστήριξη της Μ.Δ.Ε., η Εξεταστική Επιτροπή συντάσσει και υπογράφει πρακτικό Δημόσιας Παρουσίασης της Μ.Δ.Ε. στο οποίο αναγράφονται τυχόν παρατηρήσεις ή σχόλια καθώς και ο τελικός βαθμός της Εργασίας.

Στην περίπτωση αρνητικής κρίσης, αν δεν προβλέπεται διαφορετική ρύθμιση από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ., υπάρχει η δυνατότητα επανυποβολής της μετά από δύο μήνες, αφού ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια βελτιώσει την εργασία σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση αρνητικής κρίσης μετά τη 2η υποβολή, καθώς και οι προϋποθέσεις που μπορεί να οδηγήσουν στον αποκλεισμό από τη χορήγηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Το τελικό πλήρες αντίγραφο της Μ.Δ.Ε. υποβάλλεται, μετά την αποδοχή της, στη Γραμματεία του ΠΜΣ και στη βιβλιοθήκη του Π.Κ. σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή για το αρχείο που διατηρείται στο Τμήμα.

1) Τα πνευματικά δικαιώματα επί της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ανήκουν στον φοιτητή.

2) Για την προστασία του ηθικού μέρους των πνευματικών δικαιωμάτων (ηθικά δικαιώματα), σε περίπτωση δημοσίευσης μέρους ή ολόκληρης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας σε οποιαδήποτε μορφή, πρέπει να αναφέρονται τα ονόματα όλων των καθηγητών ή ερευνητών που έλαβαν μέρος στη δημιουργική διαδικασία. Στην περίπτωση έργου που δημιουργήθηκε εξολοκλήρου ή εν μέρει στο Πανεπιστήμιο, πρέπει να αναφέρεται το Πανεπιστήμιο.

Ο φοιτητής δύναται να συμφωνεί στη χορήγηση ατελώς άδειας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, ώστε το τελευταίο να αναπαράγει και να διανέμει αντίγραφα στο κοινό για μη εμπορικές χρήσεις.

3) Επισημαίνεται ότι ο δικαιούχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών που βασίζεται σε έρευνα που χρηματοδοτείται εν όλω ή εν μέρει, με τη μορφή μισθού, αμοιβής ή επιδότησης, από κονδύλια που διαχειρίζεται το Πανεπιστήμιο Κρήτης, καθορίζεται σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε σύμβασης ή άλλου συμφωνητικού που έχει υπογραφεί ανάμεσα στον φοιτητή και το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Εάν δεν υπάρχει σχετική συμφωνία, τα πνευματικά δικαιώματα περιέρχονται στην κυριότητα του Πανεπιστημίου Κρήτης.

4) Τα περιουσιακά δικαιώματα από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας επί της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μεταβιβάζονται στο Πανεπιστήμιο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 8 και 40 του ν. 2121/1993, εκτός εάν υπάρξει αντίθετη συμφωνία.

5) Στην περίπτωση επιστημονικών δημοσιεύσεων σε περιοδικά ή ανακοινώσεων σε συνέδρια που απορρέουν από τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, οι καθηγητές και οι φοιτητές που τις συνέταξαν δύνανται να εκχωρούν την εκμετάλλευση στον εκδοτικό οίκο ή τον οργανισμό που διοργανώνει το συνέδριο, εφόσον τους ζητείται.

6) Σε περίπτωση που η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία μπορεί να οδηγήσει σε χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, συμπληρωματική εφαρμογή βρίσκουν και οι διατάξεις περί πανεπιστημιακών εφευρέσεων/ διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας/διαδικασίας συμμετοχής σε εταιρείες - τεχνοβλαστούς, σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις σε συνδυασμό με τον Κανονισμό Αξιοποίησης Διανοητικής Ιδιοκτησίας - Διαχείριση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, όπως ισχύει.

Στους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας των Π.Μ.Σ. δύναται να καθορίζονται, μεταξύ άλλων, η έκταση, η γραμματοσειρά, ο τρόπος συγγραφής και οτιδήποτε άλλο σχετικό με τη δομή της διπλωματικής εργασίας.

Το κείμενο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές και τη δομή μιας

επιστημονικής εργασίας, δηλαδή να περιλαμβάνει περιγραφή του θέματος της εργασίας, περιγραφή των πορισμάτων - αποτελεσμάτων της εργασίας, τη μεθοδολογία, παραδοχές, βιβλιογραφία και άλλα τυχόν αναγκαία υποστηρικτικά ή επεξηγηματικά στοιχεία (αναγκαία σχήματα, διαγράμματα, φωτογραφίες, εικόνες, κ.λπ.).

Άρθρο 12

Πρακτική Άσκηση

Στα προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου δύναται να προβλέπεται η διενέργεια πρακτικής άσκησης φοιτητών, ως υποχρεωτική ή προαιρετική εκπαιδευτική δραστηριότητα του προγράμματος.

α) Η πρακτική άσκηση φοιτητών διεξάγεται σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, εφεξής καλούμενους «φορείς υποδοχής», εκτός του Π.Κ. και των συνεργαζομένων φορέων σε περίπτωση διδρυματικού Π.Μ.Σ., δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχειρήσεις, εφεξής καλούμενους «φορείς υποδοχής», υπό την εποπτεία ακαδημαϊκού επόπτη. Η πρακτική άσκηση δύναται να διεξάγεται και σε φορείς της αλλοδαπής, εφόσον καθίσταται εφικτή η εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

β) Για την πρακτική άσκηση φοιτητών συνάπτεται σύμβαση πρακτικής άσκησης με όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία, τον φορέα χρηματοδότησης, τον φορέα ασφάλισης και τον κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Π.Κ.

γ) Η επιτυχής ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης συνεπάγεται την απονομή του αριθμού των πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS), που λαμβάνονται υπόψη για τη λήψη του διπλώματος εξειδίκευσης και καθορίζονται σε διακριτό άρθρο στον Εσωτερικό Κανονισμό και στον Οδηγό Σπουδών του Π.Μ.Σ.

δ) Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή του κατά περίπτωση αρμοδίου οργάνου για τα Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος ορίζονται:

i) Ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος προέρχεται από τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ή Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) ή Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) ή Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή του επισπεύδοντος Τμήματος σε περίπτωση Διατμηματικού ή Διδρυματικού Π.Μ.Σ., και έχει ως αντικείμενο τη γενική εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. και τον συντονισμό των Εποπτών Πρακτικής Άσκησης και των φορέων υποδοχής. Ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης, δύναται να είναι κοινός μεταξύ συνεργαζομένων Π.Μ.Σ. όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 9, του παρόντος κανονισμού.

ii) Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, η οποία αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.ΔΙ.Π. ή Ε.Ε.Π. ή Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος ή των συνεργαζομένων τμημάτων σε περίπτωση Διατμηματικού ή Διδρυματικού Π.Μ.Σ., στην οποία προΐσταται ο Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης περιγράφονται αναλυτικά στον κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Π.Κ.

και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την αξιολόγηση των αιτήσεων των φοιτητών που επιθυμούν να διεξάγουν πρακτική άσκηση, εάν αυτή δεν είναι υποχρεωτική, τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που αφορούν στην πρακτική άσκηση φοιτητών, την επίλυση προβλημάτων, τον ορισμό Επόπτη ανά πρακτικά ασκούμενο/η φοιτητή/τρια.

Οι επόπτες μπορούν να είναι διδάσκοντες του Π.Μ.Σ αλλά και μέλη του Τμήματος ή των συνεργαζομένων Τμημάτων σε περίπτωση Διατμηματικού ή Διιδρυματικού Π.Μ.Σ., που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

ε) Οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και τον Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Π.Κ. Η διαδικασία υλοποίησης Πρακτικής Άσκησης, αν αυτή προβλέπεται, εξειδικεύεται σε διακριτό άρθρο στον εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του κάθε Π.Μ.Σ. που περιέχει τα στοιχεία που περιγράφονται αναλυτικά στην παρ. 2 του άρθρου 5, του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 13

Οδηγός Σπουδών Π.Μ.Σ

1. Περιεχόμενα Οδηγού Σπουδών Π.Μ.Σ

Τα Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΠΚ) συντάσσουν Οδηγό Σπουδών που εξειδικεύει τα σχετικά άρθρα του παρόντος Εσωτερικού Κανονισμού Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και περιέχει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

α) Τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος,

β) το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών ανά ειδίκευση, τους τίτλους καθώς και σύντομη περιγραφή (syllabus) των μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και κλινικών ασκήσεων του Π.Μ.Σ., τη διεξαγωγή πρακτικής άσκησης, την εκπόνηση διπλωματικής διατριβής ή τη διεξαγωγή άλλων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων που ορίζονται ως υποχρεωτικές ή επιλογής για την επιτυχή ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ., με αναφορά του αριθμού των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμονται ανά περίπτωση. Σε περίπτωση δυνατότητας παροχής του προγράμματος ως μερικής φοίτησης ο οδηγός σπουδών θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών μερικής φοίτησης,

γ) τον τρόπο οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, διά ζώσης ή με μεθόδους σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης εν όλω ή εν μέρει, εξειδικευμένος στο syllabus των μαθημάτων,

δ) το συνολικό αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμεται ανά ειδίκευση Π.Μ.Σ., εφόσον υπάρχουν περισσότερες από μια (1) ειδικεύσεις, καθώς και τον αριθμό των ακαδημαϊκών εξαμήνων του προγράμματος,

ε) τη γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία δύναται να διαφέρει της ελληνικής,

στ) σε περίπτωση που προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης Πρακτικής Άσκησης ως υποχρεωτικού ή κατ' επιλογή μαθήματος, θα πρέπει σε διακριτό άρθρο Οδηγού Σπουδών του Π.Μ.Σ. να περιγράφονται αναλυτικά οι ελάχιστες προϋποθέσεις ακαδημαϊκής προόδου που

πρέπει να πληρούνται πριν από την έναρξη διεξαγωγής της, το σύνολο των ωρών απασχόλησης στην πρακτική άσκηση, η χρονική της διάρκεια σε ημερολογιακούς μήνες, η περίοδος υλοποίησής της, ο τρόπος αξιολόγησης καθώς ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System - ECTS), που λαμβάνονται υπόψη για την λήψη του διπλώματος εξειδίκευσης,

ζ) σε περίπτωση ξενόγλωσσου Π.Μ.Σ., ο Οδηγός Σπουδών καταγράφεται στην επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος.

2. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών στην περίπτωση διατμηματικών ή διιδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ., μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. εγκρίνεται ο Οδηγός Σπουδών του Π.Μ.Σ. Ο Οδηγός Σπουδών μπορεί να ανανεώνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

3. Μετά την έγκρισή του ο Οδηγός Σπουδών του Π.Μ.Σ. είναι ανοιχτά διαθέσιμος σε εμφανές σημείο στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 14

Δικαιώματα των Μεταπτυχιακών Φοιτητών

1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται τις παροχές που ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία σε συνδυασμό με τις ισχύουσες κάθε φορά προϋποθέσεις και κριτήρια που ορίζει το Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα:

(i) Στη χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του Ιδρύματος,

(ii) στην απρόσκοπτη πρόσβαση στη βιβλιοθήκη του Ιδρύματος με την επίδειξη της φοιτητικής τους ταυτότητας και τους ειδικότερους κανόνες που προβλέπονται,

(iii) στη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών και βάσεων δεδομένων για την υποστήριξη των διδακτικών και ερευνητικών τους αναγκών,

(iv) στη χρήση των εργαστηρίων και των κλινικών, τηρώντας τους προβλεπόμενους από τους οικείους κανονισμούς κανόνες ασφαλείας, καλής χρήσης των επιστημονικών οργάνων και εν γένει των εγκαταστάσεων, καθώς και τους κανόνες δημόσιας υγείας,

ν) ασκούν επικουρικό διδακτικό έργο, όπως ορίζεται στον εκάστοτε εσωτερικό κανονισμό ΠΜΣ,

vi) να αμείβονται από ερευνητικά προγράμματα.

1. Υποτροφίες

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές μπορεί να απονέμονται υποτροφίες αριστείας ή ανταποδοτικές καθώς και βραβεία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Προγράμματος ή του Πανεπιστημίου Κρήτης.

α) Ως ανταποδοτική υποτροφία ορίζεται η υποχρέωση παροχής εκ μέρους του μεταπτυχιακού φοιτητή υποστηρικτικού τεχνικού, διδακτικού και ερευνητικού έργου, όπως επιτήρηση εξετάσεων, λειτουργία εργαστηρίων και κλινικών, υποστήριξη της πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης ή της πρακτικής άσκησης, τεχνική υποστήριξη συστημάτων ψηφιακής διακυβέρνησης. Η παροχή υποστηρικτικού έργου δεν μπορεί να υπερβαίνει μηνιαίως

τις σαράντα (40) ώρες. Η παροχή έργου βεβαιώνεται από τον ακαδημαϊκό υπεύθυνο ή τον προϊστάμενο της υπηρεσίας στην οποία ο υπότροφος παρέχει το έργο. Για τον σκοπό αυτό, ο κάτοχος της υποτροφίας τηρεί ημερολόγιο, έντυπο ή ψηφιακό, το οποίο συνυπογράφεται από τον υπεύθυνο της υπηρεσίας, δομής ή έργου.

β) Αποκλειστικό κριτήριο για τις υποτροφίες αριστείας είναι η επίδοση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο πρόγραμμα σπουδών τους. Οι επιμέρους δείκτες που καθορίζουν την ακαδημαϊκή επίδοση καθορίζονται στον κανονισμό σπουδών του Π.Μ.Σ. και μπορεί ενδεικτικά να συμπεριλαμβάνουν:

i) Τον μέσο όρο βαθμολογίας του προηγούμενου εξαμήνου,

ii) τη σειρά εισαγωγής στο Π.Μ.Σ.,

iii) πρόσφατες ακαδημαϊκές επιδόσεις (Δημοσιεύσεις, βραβεία ή και τιμητικές διακρίσεις) σχετικές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.,

iv) την κανονική φοίτηση.

γ) Τα κριτήρια για τις ανταποδοτικές υποτροφίες καθορίζονται αναλυτικά στον κανονισμό σπουδών του Π.Μ.Σ. και ενδεικτικά μπορεί να συμπεριλαμβάνουν:

i) Οικονομικά κριτήρια,

π.χ. ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση όπως αυτή ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία.

ii) Κοινωνικά κριτήρια,

π.χ. διαζευγμένος/η με προστατευόμενα μέλη (παιδιά), αναπηρία υποψηφίου, μονογονεϊκή οικογένεια, ορφανός από δυο γονείς και δεν έχει υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας του, τέκνο πολύτεκνης οικογένειας, αδέρφια φοιτητές.

iii) Κανονική φοίτηση και ακαδημαϊκή επίδοση.

Διαδικασία χορήγησης υποτροφιών

Μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε) του Π.Μ.Σ., προκηρύσσεται πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για τη χορήγηση υποτροφίας. Οι υποψήφιοι οφείλουν να συμπληρώσουν όλα τα υποχρεωτικά πεδία της αίτησης με τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά και τα υποβάλλουν στην Γραμματεία του Τμήματος εντός των αποκλειστικών ημερολογιακών προθεσμιών που ορίζονται στην Πρόσκληση. Η αίτηση επέχει θέση Υπεύθυνης Δήλωσης του ν. 1599/1986.

Η Σ.Ε. αξιολογεί και κατατάσσει τις υποψηφιότητες βάσει των κριτηρίων που έχουν οριστεί στον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και εισηγείται τον κατάλογο ονομάτων των υποψηφίων προς τη Συνέλευση ή Ε.Π.Σ. Μετά την έγκριση του παραπάνω καταλόγου ανακοινώνεται από την Γραμματεία του Π.Μ.Σ. μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σε όσους αιτήθηκαν υποτροφία το αποτέλεσμα της αίτησής τους (αποδοχή/απόρριψη). Οι υποψήφιοι μπορούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας 5 ημερών να καταθέσουν αιτιολογημένη ένσταση η οποία θα εξεταστεί από την Επιτροπή Ενστάσεων όπως αυτή έχει οριστεί στον οικείο Εσωτερικό κανονισμό του Π.Μ.Σ., σε επίπεδο Π.Μ.Σ., Τμήματος ή Σχολής.

Ο ανώτατος αριθμός υποτροφιών σε κάθε Π.Μ.Σ. ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 15

Υποχρεώσεις των Μεταπτυχιακών Φοιτητών, έλεγχος γνώσεων

Κάθε υποψήφιος, πριν εγγραφεί στο Π.Μ.Σ., πρέπει να λαμβάνει γνώση του παρόντος Κανονισμού και να αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του Προγράμματος όπως αυτοί περιγράφονται στον Εσωτερικό του Κανονισμό. Η αποδοχή του Κανονισμού συνιστά βασική προϋπόθεση για την απόκτηση και διατήρηση της ιδιότητας του μεταπτυχιακού φοιτητή. Οι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές εγγράφονται και συμμετέχουν στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών υπό τους προβλεπόμενους όρους και τις προϋποθέσεις.

1. Γενικές υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν τις κάτωθι υποχρεώσεις:

α) Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του ισχύοντος προγράμματος σπουδών,

β) να υποβάλουν τις απαιτούμενες εργασίες μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες,

γ) να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις,

δ) να υποβάλουν στη Γραμματεία, πριν την αξιολόγηση της διπλωματικής τους εργασίας, υπεύθυνη δήλωση ότι η διπλωματική εργασία αυτή δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ούτε στο σύνολο ούτε σε επιμέρους τμήματα αυτής,

ε) να καταβάλουν τα τέλη φοίτησης, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό,

στ) να σέβονται και να τηρούν τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ., του Τμήματος και του Π.Κ., καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία,

ζ) προϋπόθεση για τη λήψη του τίτλου μεταπτυχιακών σπουδών αποτελεί πέραν της επιτυχούς ολοκλήρωσης του προγράμματος σπουδών και η παράδοση του διπλώματος της Φοιτητικής Εστίας που τυχόν τους είχε παραχωρηθεί καθώς και η επιστροφή των βιβλίων και των περιοδικών που έχουν δανειστεί από τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Κρήτης.

2. Τέλη φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες των Π.Μ.Σ., στα οποία προβλέπεται η καταβολή τελών φοίτησης, υποχρεούνται στην καταβολή αυτών σύμφωνα με τα οριζόμενα στον εσωτερικό Κανονισμό των Π.Μ.Σ. Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Π.Κ., ο οποίος είναι αρμόδιος για τη διαχείρισή τους.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν εξοφλήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις πριν την χορήγηση βεβαίωσης ολοκλήρωσης σπουδών και την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης παρέχεται η δυνατότητα απαλλαγής από αυτά σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 16

Υπηρεσίες Υποστήριξης Μεταπτυχιακών Φοιτητών

1. Ακαδημαϊκοί σύμβουλοι

α) Το αποφασιστικό όργανο του Προγράμματος ορίζει κατά την έναρξη εκάστου κύκλου μαθημάτων και

ανάλογα με τον αριθμό των μεταπτυχιακών φοιτητών ακαδημαϊκούς συμβούλους. β) Έργο του ακαδημαϊκού συμβούλου είναι η καθοδήγηση και η παροχή κατευθύνσεων και συμβουλών στους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες για την πρόοδο και την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους. Για τον σκοπό αυτό, ο ακαδημαϊκός σύμβουλος ορίζει συγκεκριμένες ημέρες και ώρες συνεργασίας με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες. Οι υπηρεσίες του συμβούλου έχουν αμιγώς συμβουλευτικό χαρακτήρα και δεν υποχρεώνουν τους φοιτητές στους οποίους παρέχονται.

2. Στο Πανεπιστήμιο Κρήτης λειτουργούν οι εξής υπηρεσίες υποστήριξης των μεταπτυχιακών φοιτητών: το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών, η Μονάδα Υποστήριξης Αλλοδαπών φοιτητών, η Μονάδα Ισότητας Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες καθώς και η Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών, η διοικητική οργάνωση των οποίων ορίζεται στον οργανισμό διοικητικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

α) Σκοπός του Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών είναι η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους φοιτητές για την ομαλή μετάβαση στην ακαδημαϊκή τους ζωή και την αντιμετώπιση περιστασιακών δυσκολιών σε αναπτυξιακά, προσωπικά και εκπαιδευτικά θέματα, προσβλέποντας στην επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.

β) Σκοπός της Μονάδας Υποστήριξης Αλλοδαπών Φοιτητών είναι η παροχή υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τους αλλοδαπούς μεταπτυχιακούς φοιτητές με σκοπό την ομαλή τους ένταξη στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανεπιστημίου Κρήτης καθώς και με τη διεκπεραίωση διαδικασιών που σχετίζονται με την παρμονή και διαμονή στην ελληνική επικράτεια.

γ) Σκοπός της Μονάδας Ισότητας Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες είναι η εξασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο σύνολο των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης με απώτερο στόχο την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους.

δ) Σκοπός της Μονάδας Υποστήριξης Φοιτητών είναι η παροχή συμβουλών για τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών που λειτουργούν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, καθώς η διοικητική και συμβουλευτική υποστήριξη των μεταπτυχιακών φοιτητών για την επιλογή φορέα με σκοπό τη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης εφόσον αυτή προβλέπεται από το πρόγραμμα σπουδών τους.

Άρθρο 17

Χρονική διάρκεια Φοίτησης
για την απόκτηση Μ.Δ.Ε.

1. Χρονική διάρκεια φοίτησης

Η κανονική χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται κατ' ελάχιστο στα δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος για την τυχόν εκπόνηση και υποβολή προς κρίση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (Μ.Δ.Ε.). Ο χρόνος που αφορά στη διπλωματική εργασία, δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις μήνες.

Οι όροι φοίτησης περιλαμβάνονται και εξειδικεύονται μεταξύ άλλων στον οικείο Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας κάθε Π.Μ.Σ. Η φοίτηση στο πρόγραμμα θεωρείται ότι λήγει με την συμπλήρωση ελάχιστου χρόνου φοίτησης και με την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας όπως αυτές προσδιορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. Η μέγιστη διάρκεια φοίτησης σε κάθε Π.Μ.Σ. είναι η διπλάσια από την προβλεπόμενη στην απόφαση έγκρισης κανονική διάρκεια φοίτησης. Οποιαδήποτε παράταση του κανονικού χρόνου φοίτησης εγκρίνεται από το αρμόδιο κατά περίπτωση αποφασιστικό όργανο του Προγράμματος. Ο Εσωτερικός Κανονισμός του Προγράμματος προσδιορίζει ενδεικτικά τους λόγους για τους οποίους δύναται να εγκρίνει ή όχι την παράταση φοίτησης.

2. Μερική φοίτηση

Τα Π.Μ.Σ. του Π.Κ. δύνανται από την ίδρυσή τους να προσφέρουν τη δυνατότητα παροχής του Προγράμματος και ως μερικής φοίτησης, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για ένταξη σε καθεστώς μερικής φοίτησης έχουν:

α) οι φοιτητές/τριες που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές/τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές/τριες που πληρούν τις προϋποθέσεις της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 75 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

Τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να συνοδεύουν την αίτηση καθώς και η διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων εξειδικεύονται στους οικείους Εσωτερικούς Κανονισμούς των Π.Μ.Σ.

3. Αναστολή Σπουδών

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες καθίσταται αδύνατη η ανταπόκριση στις ελάχιστες απαιτήσεις του Προγράμματος δύναται να παρέχεται, κατόπιν υποβολής σχετικής αιτιολογημένης αίτησης, προσωρινή αναστολή σπουδών. Η αναστολή σπουδών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα.

Η αναστολή σπουδών χορηγείται με απόφαση της Συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε., ή σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Η αναστολή σπουδών δύναται να λήξει νωρίτερα από το προβλεπόμενο διάστημα μετά από σχετική αίτηση πρόωρης διακοπής της αναστολής σπουδών.

Μετά την λήξη της αναστολής σπουδών ο/φοιτητής/τρια εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του.

4. Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών

Η Σ.Ε. ενός Π.Μ.Σ. δύναται με αιτιολογημένη εισήγηση να προτείνει προς τη Συνέλευση του Τμήματος ή την Ε.Π.Σ. σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., τη διαγραφή μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας. Λόγοι διαγραφής είναι οι παρακάτω:

α) Αίτηση του ίδιου/ας του μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας.

β) Η μη επαρκής πρόοδος του μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας, η οποία τεκμηριώνεται με τη μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, δηλαδή παρακολούθησεις, εξετάσεις, κ.τ.λ.

γ) Η πλημμελής εκπλήρωση λοιπών υποχρεώσεων όπως αυτές ορίζονται από τον οικείο εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ.

δ) Συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία κατά την κείμενη νομοθεσία ή κατά τον κώδικα δεοντολογίας όπως αυτός περιγράφεται στο άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού.

Στον οικείο Εσωτερικό Κανονισμό των Π.Μ.Σ. εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Άρθρο 18

Ακαδημαϊκή Ηθική και Δεοντολογία

1. Επιστημονική Έρευνα

Τα Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Κρήτης λειτουργούν με τη βεβαιότητα ότι τα υψηλότερα ηθικά πρότυπα εφαρμόζονται κατά την επιστημονική έρευνα. Τα Π.Μ.Σ. προάγουν τη γνώση μέσω πρωτότυπης έρευνας ενώ εκ παραλλήλου προάγουν και προστατεύουν την ακαδημαϊκή ελευθερία. Όλοι οι διδάσκοντες των Π.Μ.Σ. του Π.Κ. έχουν την υποχρέωση να διατηρήσουν υψηλά πρότυπα στον τρόπο με τον οποίο καθοδηγούν τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες καθώς διεξάγουν την έρευνα τους.

Αναγνωρίζεται ότι η τέλεση παραπτώματος (misconduct) στην έρευνα είναι μια εξαιρετικά σοβαρή υπόθεση, η οποία μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες στις σπουδές και την ερευνητική/ακαδημαϊκή σταδιοδρομία των εμπλεκόμενων.

Παράπτωμα στην έρευνα υφίσταται όταν τα ερευνητικά δεδομένα είτε είναι πλαστά είτε έχουν αντιγραφεί από άλλους ή γίνεται εσκεμμένα μη σωστή επεξεργασία ή παραποίηση των δεδομένων με αποτέλεσμα να μην αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα ή προσβάλουν την αξιοπρέπεια φυσικών προσώπων κ.τ.λ.

2. Δημοσίευση Ερευνητικών Εργασιών

Μεταπτυχιακές εργασίες, δημοσιεύσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που προκύπτουν από την ερευνητική δραστηριότητα στα πλαίσια ενός Π.Μ.Σ., οφείλουν να ακολουθούν τους κανόνες δημοσίευσης έρευνας και δεοντολογίας όπως αυτές συνοψίζονται στα ακόλουθα:

α) Συγγραφείς μιας ερευνητικής εργασίας, σύμφωνα και με τους κανόνες της διεθνούς επιστημονικής δεοντολογίας, πρέπει να είναι μόνο οι ερευνητές οι οποίοι έχουν συμμετάσχει ενεργά σε αυτήν. Ενεργά συμμετέχοντες θεωρούνται αυτοί που σχεδιάζουν τη μελέτη, συλλέγουν, αναλύουν και εκτιμούν τα δεδομένα, καθώς και αυτοί που τη συγγράφουν.

β) Όλοι οι συγγραφείς είναι υπεύθυνοι για τα δεδομένα τα οποία εμφανίζονται στη συγκεκριμένη δημοσίευση. Όλοι οι συγγραφείς πρέπει να μελετήσουν το τελικό κείμενο πριν υποβληθεί για δημοσίευση, καθώς επίσης να μελετήσουν με λεπτομέρεια όλα τα δεδομένα στα οποία βασίζεται η εργασία.

γ) Ο κύριος συγγραφέας (contact/corresponding author) είναι υπεύθυνος ώστε όλοι οι άλλοι συγγραφείς να παραλάβουν ένα αντίγραφο της εργασίας για να συγκατατεθούν πριν αυτό υποβληθεί προς δημοσίευση. Όλοι οι ερευνητές οι οποίοι έχουν συμβάλει σε συγκεκριμένη εργασία με ερευνητικά δεδομένα, πρέπει να διατηρούν στην κατοχή τους τα δεδομένα αυτά τουλάχιστον για πέντε (5) χρόνια. Παράλληλα πρέπει να τηρείται βιβλίο εργαστηρίου, στο οποίο πρέπει να περιγράφεται λεπτομερώς η πραγμάτωση των πειραμάτων.

Για την τήρηση όλων των παραπάνω υπεύθυνος είναι ο Επιβλέπων Διδάσκων.

3. Λογοκλοπή

α) Η λογοκλοπή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα, το οποίο έχει πειθαρχικές αλλά ακόμα και ποινικές συνέπειες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

β) Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή δημοσιευμένης εργασίας άλλων συγγραφέων, καθ' ολοκληρία ή τμημάτων της, καθώς και η αξιοποίηση εργασίας άλλου χωρίς την επιβεβλημένη από την επιστημονική δεοντολογία αναφορά στις βιβλιογραφικές πηγές.

γ) Ο/Η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος να καταθέσει στην Τριμελή Επιτροπή την τελική μορφή της μεταπτυχιακής εργασίας σε διάστημα που ορίζεται από τον Εσωτερικό κανονισμό του Π.Μ.Σ. και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 10 ημέρες πριν την τελική υποστήριξή της για έλεγχο λογοκλοπής. Η λογοκλοπή δύναται να τεκμηριωθεί και με τη χρήση εξειδικευμένων λογισμικών ανίχνευσής της.

4. Στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1, καθώς και στην περίπτωση της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, επιλαμβάνονται τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 19

Απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος

1. Ο/Η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Διπλώματος καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής εργασίας όπου προβλέπεται. Η διαδικασία διαπίστωσης της συνδρομής των ως άνω προϋποθέσεων προσδιορίζεται στον οικείο Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ.

2. Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών οπότε και αυτοδικαίως επέρχεται η απώλεια της φοιτητικής ιδιότητας. Η διαδικασία απονομής του Μεταπτυχιακού Διπλώματος ορίζεται σύμφωνα με απόφαση του οικείου κατά περίπτωση αποφασιστικού οργάνου του Προγράμματος ή ρυθμίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του.

Σε κάθε περίπτωση με το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα απονέμεται και το Παράρτημα Διπλώματος στην Ελληνική και την Αγγλική γλώσσα. Ο τύπος του τελευταίου καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου για τα Π.Μ.Σ. των οποίων η διοικητική ευθύνη ανήκει στο Π.Κ.

Άρθρο 20

Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Η ετήσια εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. γίνεται σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Π.Κ. στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει και σύμφωνα με την αντίστοιχη διεργασία του εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος.

Η εξωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. διενεργείται σε συνεργασία με την ΜΟΔΙΠ στο πλαίσιο της πιστοποίησής τους σύμφωνα με την προβλεπόμενη από την ΕΘ.Α.Α.Ε διαδικασία.

Σύμφωνα με το άρθρο 87 του ν. 4957/2022, τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) κάθε Τμήματος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα διατμηματικά, διιδρυματικά και κοινά Π.Μ.Σ., των οποίων το Τμήμα αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη, αξιολογούνται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησης του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή

του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση. Αν ένα Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον Εσωτερικό του Κανονισμό. Με ευθύνη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ. διοργανώνονται ημερίδες με αντικείμενο τη συζήτηση - μελέτη των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και των περιεχομένων του, ώστε να εκτιμάται μεταξύ άλλων ο βαθμός στον οποίο συνδέεται το Πρόγραμμα με την πρόοδο της επιστήμης, την αγορά εργασίας και τις ανάγκες της κοινωνίας γενικότερα.

Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα, στο οποίο ανήκει διοικητικά το Π.Μ.Σ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ρέθυμνο, 9 Οκτωβρίου 2023

Ο Πρύτανης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

